

maj 2019

A close-up portrait of a middle-aged man with short brown hair and glasses, looking slightly to the right. He is wearing a dark blue pinstriped suit jacket over a dark blue turtleneck sweater. The background is a soft, out-of-focus olive green.

SUF

MAGASINET

TEMA

I SAMARBEJDE MED SELVEJE

34

"Det giver en bedre weekend, at vi får mødt hinanden. Nogle får også koblet sig sammen om at lave noget i weekenden."

Redaktion: Michael Hansen (ansvarshavende), Peter Borberg, Thorsten Asbjørn og Margrethe Langer · **Kontakt redaktionen:** mla@suf.dk
Tekst: Peter Borberg, mag.art. & journalist (DJ) og Thorsten Asbjørn, journalist (DJ) · **Foto:** Emil Ryge Christoffersen m.fl. · **Layout:** KreativGrafisk
Oplag: 1200 · *Forsidefoto:* Lars Svankjær.

6

Der må altid være
håb og kærlighed

18

Konkurrence og
alternativer til
det offentlige er
nødvendig

12

Mangfoldigheden af
specialiserede tilbud står
og falder med selveje

20

Kommunernes gode
hensigter står ikke mål
med virkeligheden

48

Obersten på
fynsk mission

46

Sagsbehandlere
finder du-formen
berigende

28

”Jeg kan og skal tro på,
at jeg er en resurse for
andre...”

32

”Vi skal være med til
at løse samfundets
sundhedsudfordring”

52

De griner af de
neuro-typiske

38

Inddragelse er også
en stor gevinst for
kommunen

42

Dokumentation er et
overset arbejdsværktøj

24

Fri til at
give videre

50

SUF Veteran
udvider

LEDER

Stærke individuelle løsninger er et fælles anliggende

Af Michael Hansen, direktør, Den Sociale Udviklingsfond

Det er ikke nogen hemmelighed, at det sociale velfærdsområde i disse år er under pres. Fra politisk hold er der et udtalt ønske om at fokusere indsatserne for eksempelvis socialt udsatte mennesker endnu mere, så forløbene bliver så korte og billige som muligt.

Det er et pres, som man ikke mindst mærker til ude i kommunerne, hvor man mere end nogensinde må overveje nøje, hvordan man får mest muligt ud af de begrænsede resurser, der er til rådighed. Derfor er det selvfølgelig også et pres, vi som selvejende aktør mærker til, når vi for eksempel bliver spurgt af en kommune, om ikke vi kan levere en social indsats billigere og i et kortere tidsforløb – også selv om der som oftest er tale om særlige komplekse problemstillinger, der kræver både tid og socialfaglig ekspertise.

Under et sådant pres skal både kommuner og vi som selvejende aktører passe på, at vi ikke får placeret os overfor hinanden i en form for konkurrence- eller konfliktforhold, hvor det bliver et "os" og et "dem", der bliver styrende, og hvor der i for høj grad bliver tale om et kunde- og leverandørfokus. I stedet bør vi se hinanden som samarbejdspartnere, der i fællesskab arbejder frem mod det helt centrale, nemlig at levere stærke individuelle løsninger til mennesker i vanskelige livssituationer – med blik for de ressourcer som er nødvendige og til rådighed.

Sagen er jo, at det pres, som det sociale velfærdsområde i disse år er under, er et vilkår, som er fælles for både os og kommunerne, og derfor bør fokus være på, hvordan vi bruger hinanden bedst muligt – hele tiden set i lyset af det enkelte menneskes konkrete behov. Men vi skal mere end det.

Vi skal også hjælpe med at kvalificere kommunernes beslutningsgrundlag, så de vælger de løsninger, der bedst betaler sig for både samfund og det enkelte menneske. Det stiller store faglige krav til os og ikke mindst til tydeligheden om, hvad vi som en selvejende aktør er i stand til at levere.

I Den Sociale Udviklingsfond øver vi os hele tiden i at omsætte de tiltag, vi iværksætter internt i organisationen til bæredygtige resultater, som er til gavn for såvel kommunen som det enkelte menneske. Når eksempelvis uddannelse står højt på vores dagsorden, så udspringer det dels af et ønske om at kvalificere og specialisere vores ydelser, dels at give kommunerne endnu bedre handlemuligheder i valget af en både målrettet og meningssskabende løsning for det enkelte menneske.

Som du vil kunne læse i dette nummer af SUF Magasinet – fra forskere, interesseorganisationer og politikere – så har de selvejende aktører fortsat en væsentlig rolle at udfylde i vores samfund. Ja, der er sågar dem, der mener, at de selvejende aktører aldrig har været vigtigere, fordi sagerne bliver stadig mere komplekse. I løsningen af fremtidens sociale velfærdsydelser bliver det progressive samarbejde mellem kommuner og selveje vigtigere end nogensinde. Dét, som vi har brug for, er, at vi i fællesskab tør lægge ekspert- og myndighedsrollerne til side og bevæge os ind i det tvivls- og samspilsrum, hvor vi er nysgerrige på, hvordan vi sammen fokuserer den rette indsats og når frem til de bedste resultater. Ét er sikkert: Hvis vi skal hjælpe så mange mennesker som muligt i en tid, hvor det sociale velfærdssystem er under pres, så kræver det, at vi gør det sammen.

God fornøjelse!

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

Der må altid være håb og kærlighed

PORTRÆT: Tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussens (S) har et bankende hjerte for socialt udsatte og psykisk sårbare mennesker. Ikke mindst den forebyggende indsats skal styrkes, fremhæver Poul Nyrup Rasmussen, der gerne ser, at velværdsstaten afsætter flere resurser til selvejende institutioner indenfor det sociale område

Af Peter Borberg, mag.art. & journalist · Foto: Lars Svankjær

Han har mødt nogle af verdens mest fremtrædende regeringsledere – Nelson Mandela, Bill Clinton, Tony Blair bare for at nævne nogle stykker – og i hans politiske eftermæle lyder det blandt andet, at han op gennem 1990'erne stod i spidsen for en regering, der sikrede lav arbejdsløshed og overskud på de offentlige budgetter. Men især ét område har alle dage stået tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussens (S) hjerte særligt nært, og det er indsatserne for socialt udsatte og psykisk sårbare mennesker.

– Interressen for socialt udsatte og psykisk sårbare har været en del af mit liv, så længe jeg kan huske. Jeg har altid målt et samfund på dets evne til at tage hånd om disse samfundsgrupper, og jeg har også altid målt mig selv på det. Jeg har aldrig kunnet gå forbi en gruppe udsatte mennesker – gamle som unge – uden at jeg følte, at jeg måtte gøre noget, siger Poul Nyrup Rasmussen, der var landets statsminister fra 1993 til 2001. Han trækker med det samme en tråd tilbage til arbejderopvæksten og livet i baggårdene og på industrihavnen hjemme i Esbjerg.

– Dengang som i dag var der mennesker, der havde brug for hjælp og en ny chance i livet. Og alligevel var der forskel på dengang og nu. Selvom velfær-

den før i tiden ikke var perfekt, så var den, mener jeg, præget af et omsorgssamfund, hvor man tog sig af hinanden på en anden måde, end vi gør i dag. Det kan godt være, at du var anderledes, og du ikke havde de højeste karakterer i skolen, men grundindstillingen var, at der var plads til dig, hvis du kunne bestille noget.

– I dag har vi enormt travlt, og konkurrencestaten har mere end nogensinde sat sig på os, hvilket vi eksempelvis ser i folkeskolen, hvor præstationskulturen fuldstændig har overtaget den lærdom, der går ud på at kunne mestre sit liv. Derudover har velværdsstaten fået karakter af et behandlersamfund, hvor du virkelig skal være syg for at blive indlagt. Hvis du er psykisk sårbar, kommer du nemt i klemme i et sådant samfund, siger den tidligere statsminister.

”Hvad er der nu tilbage?”

Kort efter at Poul Nyrup Rasmussen i januar 1993 var kommet til regeringsmagten, tog hans 24-årige datter, Signe, sit liv som følge af alvorlig psykisk sygdom. Et tab og en tragedie, som fik Poul Nyrup Rasmussen til at overveje helt at forlade politik.

– Der er situationer her i livet, som næsten er umulige at beskrive med ord, fordi sproget hurtigt tør-

Poul Nyrup Rasmussen

Poul Nyrup Rasmussen (f. 1943) var landets statsminister (S) fra 1993 til 2001. Siden fortsatte karrieren i Europa-Parlamentet, hvor Poul Nyrup Rasmussen blev valgt ind i 2004 med hele 407.966 personlige stemmer. Han forlod Europa-Parlamentet i 2009.

rer ud. Når man mister sit barn, så føler man, at alt andet mister værdi. Min verden skred sammen, og der meldte sig for mig det eksistentielle spørgsmål, som jeg tror, at mange, der har oplevet det samme, kan genkende, nemlig: 'Hvad er der nu tilbage?' Jeg overvejede, om jeg skulle smide alt for i stedet at lukke mig inde i én stor selvbefrielse og skyldfølelse over alt det, jeg kunne have gjort, eller om jeg i stedet skulle prøve at gøre noget, som ville give mening midt i den forfærdelige situation, fortæller Poul Nyrup Rasmussen, der stillede sig selv spørgsmålet: "Hvad ville Signe have ønsket, at jeg gjorde?"

– Svaret var, at jeg skulle blive i politik, og jeg gav samtidig mig selv en opgave, som har fulgt mig siden, siger Poul Nyrup Rasmussen om det arbejde, han siden datterens død har ydet for at sikre hjælp i tide til andre, der befinder sig i en vanskelig livssituation.

– Signes død var i høj grad udslagsgivende for min bevidsthed om, hvor svært det kan være, når man er ramt af en psykisk lidelse, siger Poul Nyrup Rasmussen, der efter sin politiske karriere – som sluttede i Europa-Parlamentet i 2009 – tog initiativ til oprettelsen af foreningen Det Sociale Netværk, hvis formål er at hjælpe sårbare unge, fjerne tabuerne om det at være psykisk sårbar og samtidig give stemme til dem, der kæmper med psykiske lidelser.

Den stærke stemme

I forbindelse med etableringen af Det Sociale Netværk sagde Poul Nyrup Rasmussen, at "psykisk sårbare har brug for en stærk ny stemme." I dag siger han:

– Da jeg kom hjem fra Europa-Parlamentet i 2009, bed jeg mærke i, at der var brug for en stærk stemme, der kunne tale de psykisk sårbarens sag. Der var stort set ingen, der talte åbent om psykisk sårbar-

hed. Dét, der blev talt om på sundhedsområdet, var de fysiske, synlige og somatiske sygdomme. De psykiske lidelser fyldte ikke meget, og de havde heller ingen nævneværdig rolle i den førte politik, siger Poul Nyrup Rasmussen, der indså, at han kunne blive den talsmand, der var brug for.

– Problemet er, at når du er socialt udsat eller psykisk sårbar, så har du ikke nogen stærk stemme, og det gør det svært at trænge igennem til det politiske beslutningskor. Jeg syntes, at jeg skyldte at

bruge den efterklang og den gennemslagskraft, det havde givet mig at være statsminister til at få psykisk sårbare på dagsordenen. Det var en pligtfølelse – og samtidig en glæde, siger Poul Nyrup Rasmussen, der oplever, at der samfundsmæssigt er sket mærkbare ændringer gennem de seneste 10 år.

– En ny erkendelse har vundet frem, og i dag ser vi heldigvis flere og flere eksempler på, at socialt udsatte og psykisk syge rent faktisk bliver set som 'rigtige' mennesker, og der er samtidig kom-

met en større tro på, at stort set alle kan få et bedre liv – uanset deres diagnose – hvis ellers de rette omstændigheder er til stede.

Plads til sårbarhed

Poul Nyrup Rasmussen peger som eksempel på virksomheder, der tager socialt udsatte og psykisk sårbare ind, fordi virksomhederne har øje for disse menneskers arbejdsmæssige resurser, og de unge sårbare får nyt selvværd.

– Pludselig oplever vi – midt i vores superkonkurrencesamfund – at der rent faktisk er plads til psykisk sårbarhed, siger Poul Nyrup Rasmussen og fremhæver i samme ånddrag, at Det Sociale Netværk for nylig har indgået en aftale med Region Syddanmark om, at unge, der er indlagt på en åben eller lukket psykiatrisk afdeling, frit kan benytte

” Det er situationer her i livet, som næsten er umulige at beskrive med ord, fordi sproget hurtigt tørrer ud. Når man mister sit barn, så føler man, at alt andet mister værdi.

Poul Nyrup Rasmussen

de rådgivningscentre – Headspaces – som Poul Nyrup Rasmussen har været med til at sætte i gang.

– Allerede nu kan vi se, at det reducerer indlæggelsestiden og formindsker antallet af svingdørspatienter, siger han begejstret.

Men ikke alt er positivt. I det større perspektiv ser den tidligere statsminister således i dag et dansk samfund, som gennem de seneste årtier har været kendetegnet ved store opbrud og omkalfatringer af ikke mindst sundheds- og socialsystemerne.

– Udviklingen har været imponerende for velfærdsstaten, men tilbage står, at den samme velfærdsstat ikke er blevet bedre til at samle de socialt udsatte og psykisk sårbare op, og mange af dem er blevet klemte i de store forandringer, der er sket.

Selvejende har vigtig rolle

Når Poul Nyrup Rasmussen i dag ser ud over de indsatser inden for psykiske lidelser, der årligt koster samfundet i omegnen af 20 milliarder kroner, så er han ikke i tvivl om, at løsningerne skal findes mange steder. Og her ser Poul Nyrup Rasmussen blandt andet positivt på de selvejende institutioner, der går ind og leverer komplekse løsninger til velfærdsstaten.

– Dét, der slår mig, når jeg for eksempel besøger bo- og væresteder eller socialøkonomiske virksomheder, er, at de er drevet af fagligt kompetente og specialiserede medarbejdere med et meget stærkt engagement, der rækker ud over det at være almindelig medarbejder i en virksomhed. Det er et engagement, vi som samfund, ikke kan undvære, pointerer Poul Nyrup Rasmussen der slår til lyd for, at de selvejende institutioner på det sociale område får en stadig vigtigere rolle. Han fremhæver blandt andet, at mange socialt udsatte og psykisk sårbare har flere lidelser på en gang, hvilket stiller krav om

” *Tiden og specialiseringen finder man i høj grad hos de selvejende institutioner, og derfor skal samspillet mellem et godt sundhedsvæsen og de selvejende institutioner fremmes.*

Poul Nyrup Rasmussen

endnu mere tid og specialisering i den sociale indsats.

– Tiden og specialiseringen finder man i høj grad hos de selvejende institutioner, og derfor skal samspillet mellem et godt sundhedsvæsen og de selvejende institutioner fremmes, siger Poul Nyrup Rasmussen, der gerne ser, at der bliver afsat flere resurser fra velfærdsstaten til de selvejende institutioner.

– De selvejende institutioner er kommet for at blive, og de er – i lighed med civilsamfundets frivillige tilbud – et vigtigt tilæg til velfærdsstaten.

Aldrig fortabt

Når det er sagt, så slår Poul Nyrup Rasmussen samtidig fast, at det vigtigste for ham til syvende og sidst er, at ethvert socialt udsat eller psykisk sårbart menneske altid møder håb og kærlighed og ikke et system.

– Her er det store forebyggende arbejde, som civilsamfundet med de mange frivillige løfter, en meget vigtig hjælp. I for eksempel Headspace får vi tidlig kontakt til de mange unge, som mistrives mentalt og føler sig fortabt, siger Poul Nyrup Rasmussen og fortsætter:

– Min grunderfaring med socialt udsatte og psykisk sårbare mennesker er, at de skal møde en stemme, der siger, at 'der er håb for dig', 'du betyder noget', 'vi har brug for dig', og 'vi er glade for, du er her'. Den kærlighed og det håb, der ligger i de ord, kan flytte så uendelig meget. Der må altid være et håb.

Poul Nyrup Rasmussen tænker lidt over sine ord. Så tilføjer han:

– Det kan godt være, at du har tabt én gang eller to, men det er ikke lig med, at du er fortabt. Der er altid en chance til...

Det Sociale Netværk – PsykiskSårbar

I 2009 tog Poul Nyrup Rasmussen initiativ til oprettelsen af foreningen Det Sociale Netværk, hvis formål dels er at fjerne fordomme og tabuer om det at være psykisk sårbar, dels at være talerør for psykisk sårbare. I dag er formanden for foreningen politikerens Benedikte Kiær (K), mens Poul Nyrup Rasmussen i dag indtager rollen som protektor.

headspace

Poul Nyrup Rasmussen var i 2013 med til at oprette det australsk inspirerede Headspace, under Det Sociale Netværk, som er et gratis rådgivningstilbud til børn og unge i alderen 12-25 år. I dag findes der 18 Headspaces rundt om i Danmark, hvor 2-4 medarbejdere – sammen med et netværk bestående af omkring 450 frivillige fordelt på de 18 centre – sidder klar, når et barn eller en ung har behov for nogen at tale med.

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

JON KROG, BRANCHEDIREKTØR, SELVEJE DANMARK

Mangfoldigheden af specialiserede tilbud står og falder med selveje

– Hvis velfærdssamfundet fortsat vil insistere på, at ethvert menneske er unikt, så bør det også afspejle sig i diversiteten af sociale tilbud, fremfører Jon Krog, der anbefaler at skæve til Sverige for at finde en model for en national rammeaftale mellem stat og selveje

Af Peter Borberg, mag.art. & journalist · Foto: Selveje Danmark

Debatten blusser op med jævne mellemrum: Skal antallet af selvejende aktører reduceres, og skal flere tilbud indenfor eksempelvis det sociale område flyttes over i kommunalt regi?

Men ifølge Jon Krog, branchedirektør i Selveje Danmark, der er politisk talerør for de selvejende non-profit aktører på social-, velfærds- og sundhedsområdet, er der al mulig grund til at tænke sig om en ekstra gang, inden man beslutter det ene eller det andet. Han mener nemlig, at de selvejende organisationer repræsenterer en hjørnesten i hele vores velfærdssamfund.

– Hvis velfærdssamfundet fortsat vil insistere på, at ethvert menneske er unikt, så bør det også afspejle sig i diversiteten af sociale tilbud, siger Jon Krog og fremhæver, at den danske tradition for selveje historisk er udsprunget af kræfter i civilsamfundet, hvor borgere, der har konstateret et samfundsproblem, som staten ikke har taget hånd om, har organiseret et alternativ, der er funderet i et særligt etisk, pædagogisk eller religiøst værdisæt.

– Vi har haft selvejende organisationer i mere end 150 år, og de har spillet en kolossal rolle i udviklingen af vores velfærdssamfund, fordi de er gået ind og har fundet de huller i systemet, hvor der manglede løsninger til eksempelvis hjemløse eller socialt udsatte mennesker med særlige komplekse problemstillinger, siger Jon Krog.

Foregangsorganisationer

Når debatten om de selvejende organisationer dukker op, så udarter den sig ifølge branchedirektøren ofte i en forfejlet diskussion om offentlig kontra ikke-offentlig, og den selvejende organisation opfattes i den sammenhæng på linje med en privat virksomhed, der er sat i verden for at tjene penge.

– Alt for ofte glemmer man, hvad de selvejende aktører i virkeligheden er, nemlig nogle nonprofit organisationer, som ikke er drevet af kommercielle ambitioner, men af nogle idealistiske formål, som ikke er i opposition til det offentlige, men som skal ses som et supplement, der spiller sammen med den offentlige sektor, siger Jon Krog og nævner, at

” *Det særegne, som er kendetegnende for mange sociale tilbud, risikerer at gå tabt, hvis den selvejende organisation bliver underlagt bestemte kommunale agendaer*

Jon Krog

mange selvejende organisationer gennem tiden ligefrem har været foregangsorganisationer for det offentlige, fordi de har udfyldt en rolle, som så siden er blevet taget op af det offentlige.

Hårfin balance

Tilsvarende findes der i dag masser af eksempler på selvejende daginstitutioner og plejehjem, der gennem de såkaldte driftsaftaler med kommunerne ender tæt på den offentlige sektor. Det kan der være god mening i, mener Jon Krog, så længe de fortsat evner at fastholde deres egen identitet og formål, og så længe det ikke går udover muligheden for at udvikle specialiserede tilbud.

– Driftsaftalen har det med at trække den selvejende organisation så dybt ind i det kommunale, at den selvejende ophører med at se sig selv som selvejende, hvilket er et afgørende problem med den samarbejdsform. Driftsoverenskomster kan dog godt anvendes, hvis der for eksempel er tale om et plejehjem, hvor der er et ensartet behov for at levere en social ydelse til en større homogen

gruppe mennesker, men des mere komplekse og individuelle løsninger, der er brug for, des dårligere fungerer driftsaftalen, og den kan vise sig decideret ødelæggende for en lang række af tilbud på det specialiserede område, siger Jon Krog og uddyber:

– Det særegne, som er kendetegnende for mange sociale tilbud, risikerer at gå tabt, hvis den selvejende organisation bliver underlagt bestemte kommunale agendaer, hvor der ikke er tilstrækkelig med handlefrihed til at skabe de nye løsninger, der måtte være brug for, eller hvis de økonomisk knyttes til kommuner, der slet ikke har det befolkningsmæssige grundlag for at drive det pågældende tilbud.

Midler skal bruges rigtigt

Jon Krog peger i forlængelse heraf på, at driftsaftaler indebærer en risiko for, at kommunerne kigger mere på, hvor de i forvejen har indgået en aftale om pladser, end hvad der er til den enkelte borgers bedste.

– Den specialiserede kvalitet af eksempelvis sociale tilbud, som giver kommunerne noget at vælge imellem, går tabt, hvis driftsaftalerne kommer til at fylde for meget. Simpelthen fordi ensartetheden af tilbud bliver for stor.

Når det er sagt, så pointerer Jon Krog, at det er fuldstændig legitimt, at man fra det offentliges side har stort fokus på, hvordan de selvejende organisationer forvalter de økonomiske midler bedst muligt.

– Selvfølgelig er man nødt til at vide, om midlerne bliver brugt rigtigt, men spørgsmålet er, om driftsaftaler altid er den rigtige vej, siger han.

Kig mod Sverige

Jon Krog medgiver, at det kan være svært at sige præcist, hvor grænsen skal trækkes, når der skal etableres samarbejde mellem kommune og selveje, og han anbefaler i den sammenhæng at kigge mod Sverige, hvor man har lavet en national rammeaftale mellem den svenske regering og de private aktører.

– Det er en overordnet ramme, som dikterer nogle principper, der klart definerer, hvad de selvejende organisationer – som i Sverige kaldes idébårne organisationer, hvilket faktisk er meget mere dækkende end selveje – skal leve op til, når det for eksempel drejer sig om uddannelse, faglighed og kvalitet. På den måde sikrer man, at kommunerne ikke behøver at kontrollere alt, fordi alle parter tilslutter sig den overordnede nationale rammeaftale. Den model så jeg gerne anvendt i Danmark, siger Jon Krog og slutter:

– Dét, som vi skal værne om, er, at de selvejende organisationer fortsat bevarer deres evne til at være noget andet end det offentlige, fordi det i sidste ende er det, der gør den største forskel for borgerne.

Vidste du...

At Diakonissestiftelsen, der så dagens lys i 1863 og bygger på et folkekirkeligt grundlag, blev skabt for at håndtere en polioepidemi, mens en organisation som Den Sociale Udviklingsfond, der blev etableret i 1991, satte sig selv i verden for at hjælpe unge med svære psykiske og sociale problematikker.

Selveje Danmark

Selveje Danmark er en brancheforening for selvejende non-profit organisationer, der eksempelvis arbejder med udsatte unge eller søger at hjælpe folk tilbage på arbejdsmarkedet. Brancheforeningen, der blev etableret i 2012, varetager blandt andet organisationernes politiske interesser og behov. Selveje Danmark er desuden initiativtager til et netværk, der henvender sig specifikt til socialøkonomiske virksomheder og virksomheder, som ønsker at skabe en socialøkonomisk profil. Netværket fungerer som et rum for udvikling og vidensdeling.

Har svenskerne fundet selveje-opskriften?

I Sverige bidrager en national rammeaftale til at skabe de bedst mulige samarbejdsbetingelser mellem stat, kommune og civilsamfundet. Målet er blandt andet at styrke uafhængigheden og fremkomsten af nye tilbud inden for det sociale område

Af Peter Borberg, mag.art. & journalist

I mere end 10 år har man i Sverige arbejdet på at skabe optimale samarbejdsbetingelser mellem stat, kommune og civilsamfund. Tilbage i 2008 blev en national aftale med navnet Överenskommelsen indgået med det formål at styrke civilsamfundets uafhængighed og samtidig skabe grobund for endnu flere selvejende aktører – i Sverige kaldet idébårne organisationer – indenfor det sociale område. I alt skrev 90 organisationer under på Överenskommelsen, der tog afsæt i seks principper, som alle parter kunne tilslutte sig: uafhængighed, dialog, kvalitet, langsigtedhed, åbenhed og mangfoldighed.

Siden har repræsentanter fra den svenske regering og civilsamfundet arbejdet på at brede samarbejdsstrukturen endnu mere ud, hvilket ikke mindst var forårsaget af de massive flygtningestrømme i 2015, som krævede ekstraordinære indsatser fra civilsamfundets side. I februar sidste år førte det til indgåelsen af en ny aftale med navnet NOD – Nationalt bureau for dialog og konsultation mellem regeringen og civilsamfundet. Et sekretariat, der skal styrke den offentlige sektors dialog med civilsamfundet.

– Baggrunden for den nationale rammeaftale NOD udspringer af et fælles ønske om at understøtte de idébårne organisationers mulighed for at kunne bidrage til at skabe et demokratisk, åbent og velfærdsorienteret svensk samfund, siger Emma Simonsson Vento, medlem af den idébårne velfærdsorganisation Famna og repræsentant i NOD. Hun tilføjer:

” *Dét, som vi ser som den store værdi, er, at vi har fået skabt en aftale og et sekretariat, hvor både regering, kommune og idébårne organisationer kan yde hinanden rådgivning om individuelle spørgsmål og samtidig skabe mere langsigtede processer og høringer inden for forskellige politiske områder.*

Emma Simonsson Vento

– Formålet er ikke mindst at styrke de idébårne organisationers mulighed for at blive hørt og samtidig forbedre vilkårene for nye idébårne aktiviteter inden for eksempelvis sundhedspleje og social omsorg.

Fælles spilleregler

Den nye nationale rammeaftale i Sverige lægger således op til, at det skal være nemmere at samarbejde på tværs af kommune, stat og selvejende organisationer, og aftalen skal derudover sørge for, at der findes et ensartet sæt spilleregler, som samtlige de aktører, der tilslutter sig aftalen, er enige om at navigere efter. I det ligger eksempelvis, at hvis der mangler viden inden for et bestemt område, så skal dette afhjælpes, ligesom NOD også lægger op til at være en formidler af relevant metodeudvikling og rådgivning. NOD er således ansvarlig for at facilitere vidensudveksling og netværk.

– Den nationale rammeaftale udgør på én og samme tid en platform og støttestruktur, der både adresserer den nødvendige viden inden for bestemte områder, og som samtidig fjerner de hindringer, der ellers kan lægge sig i vejen for det gode samarbejde på tværs af sektorer, siger Emma Simonsson Vento.

Officiel anerkendelse

Hun ser grundlæggende den nationale rammeaftale som en officiel anerkendelse af civilsamfundets heterogenitet og dermed en motivation til at fremme borgernes engagement og idealisme.

– Vi opfatter mest af alt rammeaftalen som en fælles hensigtserklæring, der udgør en støttestruktur for dialog og høring mellem regering og civilsamfund på nationalt plan, siger Emma Simonsson Vento og fremhæver, at NOD omfatter en styregruppe, som tæller repræsentanter fra både regeringen og civilsamfundet.

– Dét, som vi ser som den store værdi, er, at vi har fået skabt en aftale og et sekretariat, hvor både regering, kommune og idébårne organisationer kan yde hinanden rådgivning om individuelle spørgsmål og samtidig skabe mere langsigtede processer og høringer inden for forskellige politiske områder, slutter Emma Simonsson Vento.

A portrait of Emma Simonsson Vento, a woman with long brown hair, wearing a dark blazer over a light-colored lace top. She is sitting on a metal chair and smiling slightly. The background is a blurred outdoor setting.

*Emma Simonsson Vento.
Foto venligst udlånt af Famna
– Riksorganisationen för
idéburen välfärd.*

Fakta: Fra
Överenskommelse
til NOD

A yellow cross icon on a teal background.

I 2008 indførte man i Sverige
Överenskommelse, som var en
national rammeaftale mellem
tre parter: staten, SKL (som er en
sammenslutning af kommuner og
regioner) samt civilsamfundet. Sidste
år blev Överenskommelse ændret til
NOD, Nationalt bureau for dialog og
konsultation mellem regeringen og
civilsamfundet

Kilde: Överenskommelsen

Konkurrence og alternativer til det offentlige er nødvendig

I dag bruger kommunerne samlet 30 mia. kr. om året på det specialiserede sociale område, og hver tredje krone går til private og selvejende aktører.
– Vi har brug for specialiserede aktører, fremhæver professor

Af Thorsten Asbjørn, journalist · Foto: COPS

Fra politisk side dukker diskussionen op med jævne mellemrum. Skal vi som samfund have mere eller mindre af private og selvejende aktører som en del af opgaveløsningen inden for det sociale område?

Ole Helby Petersen, ph.d., professor og leder af Center for forskning i offentligt-privat samspil (COPS), Roskilde Universitet er ikke i tvivl om, at der inden for det specialiserede socialområde er behov for specialiserede aktører, som arbejder på tværs af kommuner og supplerer de offentlige tilbud.

- På visse områder af det specialiserede socialområde er opgaverne så komplekse, at de kræver en specialiseret viden, som betyder, at den enkelte kommune ikke selv kan løfte disse opgaver. Det ser der også ud til at være en bred politisk erkendelse af i dag, siger Ole Helby Petersen.

Om det så er offentlige tværkommunale, regionale eller private og selvejende aktører, som skal stå for opgaven, er Ole Helby Petersen mere forsigtig med at udtale sig om.

- Vi har hverken i Danmark eller internationalt effektmålinger, som giver os sammenlignelige tal for de private og offentlige løsninger. En væsentlig årsag er, at hele området er så komplekst, at det er vanskeligt at foretage effektmålinger. Det er ikke en metervare som for eksempel rengøring eller affaldsindsamling, hvor det er lettere at foretage en måling og afgøre, om man får mest for pengene, hvis det løses privat eller offentligt.

Effekt vil være interessant

Når det er sagt, så finder Ole Helby Petersen det yderst relevant at finde ud af, hvordan der kan laves effektmålinger inden for det specialiserede socialområde. I dag bruger landets kommuner mere

end 30 mia. kr. på området, og cirka hver tredje krone går til køb af tilbud hos private og selvejende aktører.

- Inden for det her område er der en lang tradition for at bruge private og selvejende aktører som supplement til de offentlige tilbud. Her er også en højere andel af private og selvejende aktører end inden for de fleste andre velfærdsområder. Det skyldes formentlig, at kommunerne har brug for leverandører med specialistkompetencer, og at nogle tilbud er så målrettede, at de løses bedst på tværs af kommuner, siger Ole Helby Petersen.

Derfor tør han også godt – desuagtet at der ikke foreligger effektmålinger – komme med en vurdering af, hvordan fremtiden bør se ud inden for det specialiserede socialområde.

- Mit bedste bud er, at vi som samfund står os bedst ved både at have offentlige og private udbydere. Vi har brug for meget specialiserede aktører, og så har vi en erfaring, som viser, at konkurrence og alternativer kan være med til at skærpe prisen og højne kvaliteten, slutter Ole Helby Petersen.

” *Vi har brug for meget specialiserede aktører, og så har vi en erfaring, som viser, at konkurrence og alternativer kan være med til at skærpe prisen og højne kvaliteten.*

Ole Helby Petersen, ph.d., professor og leder af Center for forskning i offentligt-privat samspil, Roskilde Universitet

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

FORSKERE:

Kommunernes gode hensigter står ikke mål med virkeligheden

Landets kommuner har ambitiøse planer om samskabelse med civilsamfund, socialøkonomiske virksomheder, frivillighedsorganisationer, selvejende aktører og private. Men det fulde potentiale nås ikke, fordi tilgangen er for låst, påpeger to af landets forskere

Af Thorsten Asbjørn, journalist · Foto: VIVE

Om man er i Vestjylland, Syddjylland, på Fyn eller Sjælland, så kan man være helt sikker på, at man støder ind i en kommune, som taler varmt for samskabelse. Der er nemlig i kommunerne store ambitioner, når det kommer til samskabelse med civilsamfundet og andre aktører.

Og det af flere grunde. For det første er der en ambition om at skabe demokratisk merværdi ved som kommune at træde ud af sin egen fastlagte ramme for at indgå i samspil med institutioner, virksomheder og borgere på nye måder. For det andet vil man gennem samskabelse opnå en bedre og mere helhedsorienteret løsning. For det tredje – og det er en grund, som ikke får så megen ordenlyd – sker samskabelse for at spare penge.

Sådan udlægger Helle Hygum Espersen, chefanaly-

tiker ved Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Viden til Velfærd (VIVE), den aktuelle agenda i kommunerne i forhold til samspillet med øvrige aktører. Men når vi bevæger os fra de visionære tanker og til den konkrete praksis, viser der sig en del udfordringer.

- Vi kan se, at det er svært for kommunerne med samskabelse. De har vanskeligt ved at afgive magten, og det er en forudsætning for at opnå samskabelse, siger Helle Hygum Espersen, der beskæftiger sig med sektorelt samarbejde og samskabelse mellem det offentlige og civilsamfundet.

Megen retorik

På Syddansk Universitet i Odense forsker Michael Fehsenfeld i samskabelse mellem det offentlige og non-profit sektoren, som både rummer frivil-

lighedsorganisationer og selvejende aktører. Han genkender billedet:

- Når man spørger kommunerne, så er der meget stor velvilje til samskabelse, men meget af det er retorik – særligt fra politikernes side, siger Michael Fehsenfeld, ph.d.-studerende og akademisk medarbejder og bl.a. en del af forskningsprojektet "Samspillet mellem den frivillige og den kommunale sektor".

Han peger på en undersøgelse foretaget i fem af landets kommuner, som har afdækket hvor mange af de frivillige organisationer, som samarbejder med det offentlige. Her viste tallene, at fire ud af 10 foreninger intet samarbejde havde.

Samskabelse i historisk lys

Når Michael Fehsenfeld kigger historisk på samskabelses-spørgsmålet, så har der særligt inden for

det sociale område været tradition for tætte samarbejder.

- Historisk har der altid været en tæt relation. Førhen – i 1800-tallet – fik filantropiske organisationer støtte af staten, men det var mere uformelt, siger Michael Fehsenfeld og trækker en tråd frem til velfærdsstatens opblomstring.

- Med velfærdsstaten kommer staten til at overtage mange af opgaverne på det sociale område. I 1970'erne ser vi, at samarbejdet mellem det offentlige og frivillige foreninger kommer på meget lavt blus. De frivillige foreninger lever dog videre i bedste velgående, blot uden den tætte forbindelse til staten.

Men de sidste 20 år er der igen kommet øget fokus på samarbejdet mellem det offentlige og frivillige organisationer.

” Vi kan se, at det er svært for kommunerne med samskabelse. De har vanskeligt ved at afgive magten, og det er en forudsætning for at opnå samskabelse.

Helle Hygum Espersen,
chefanalytiker ved Det Nationale
Forsknings- og Analysecenter for
Velfærd, Viden til Velfærd (VIVE)

Privatfoto.

”

En væsentlig forskel på frivillighed og selveje er professionaliseringen, hvilket er tydeligt inden for det specialiserede område. Hvor frivilligheden kan blive kritiseret for professionaliseringen, fordi deres værdi ligger i den menneskelige relation, så er professionaliseringen et centralt element i de selvejende institutioner.

Michael Fehsenfeld, ph.d.-studerende og akademisk medarbejder

- I dag ses frivillighedsområdet som en væsentlig del af løsningen på velfærdsområdet, og der stilles samtidig stadig større krav til de frivillige foreninger, når de indgår i den kommunale opgaveløsning, siger Michael Fehsenfeld og uddyber:

- Det er ikke nødvendigvis formulerede krav, men kommunerne kan have en forventning om professionaliserede ydelser og dokumentation, og det betyder, at mange frivillighedsforeninger får brug for at professionalisere deres organisation, for eksempel med ansættelse af projektledere.

Og det rejser nogle problemstillinger:

- Professionaliseringen kan for en umiddelbar betragtning være fin, men for foreningerne melder sig nogle etiske spørgsmål. Det kan for eksempel være den frivillige forening, som gør en særlig indsats for flygtninge. Ved at blive spundet ind i den kommunale professionalisme, risikerer balancen mellem at være fortalere for svage grupper og serviceleverandør for kommunen at forskubbe sig, siger Michael Fehsenfeld.

På den måde er der to vidt forskellige krav til frivillige organisationer og de private og selvejende i deres samarbejde med kommunerne, påpeger SDU-forskeren:

- En væsentlig forskel på frivillighed og selveje er professionaliseringen, hvilket er tydeligt inden for det specialiserede område. Hvor frivilligheden kan blive kritiseret for professionaliseringen, fordi deres værdi ligger i den menneskelige relation, så er professionaliseringen et centralt element i de selvejende institutioner. Trækker vi en parallel til de selvejende institutioner på dagtilbudsområdet, så vil vi også her gerne have professionelle til at passe vores børn og ikke bare frivillige.

Roskilde-eksemplet

Men selv om samskabelse således er en vanskelig størrelse, så ser de to forskere også positive eksempler. Helle Hygum Espersen fremhæver i den sammenhæng det moderne kulturhus i Roskilde med folkekøkken og tusinder af besøgende. Her er ungevejledere fra kommunen lykkedes med at tage psykisk sårbare med ind i kulturhuset, hvor de langsomt er blevet trygge og en del af huset.

- Det er et godt eksempel på transformativ samskabelse. De unge kan stadig være psykisk sårbare i rummet, men de bliver også ligeværdige med de øvrige gymnasieelever, som kommer i huset, og de danner relationer. Tilsvarende indgår de kommunale ungevejledere i civilsamfundet i nye positioner, siger Helle Hygum Espersen.

- Initiativet i Roskilde er et rigtig godt eksempel på, at der sker noget markant andet, end hvis man sidder i en ren kommunal kontekst og beslutter, at frivillige skal komme til et plejehjem og spille bingo. Der sker intet transformativt ryk, siger chefanalytikeren og vender tilbage til eksemplet fra Roskilde:

- De arbejder meget med helheden og med at afgive suveræniteten til borgerne, og det er derfor, det er vellykket.

Opfordring til kommuner

I det lys har Helle Hygum Espersen også en opfordring til kommuner og offentlige institutioner.

- Hvis man i kommunerne vil lykkes bedre med samskabelse, så kræver det styringsmæssigt friere rammer, hvor der er tid og rum til dels at sætte sig ind i den viden, som er på området, dels være undersøgende i forhold til de barrierer, som opstår.

I den sammenhæng står beskyttelsen af egen faglighed ofte som en iøjnefaldende barriere for samskabelse, påpeger Helle Hygum Espersen.

- Problemet opstår, når der tages afsæt i egen faglighed i løsningen af et givent problem, for eksempel kriminaliserede unge. Set fra et samskabelsesperspektiv bør man invitere andre aktører ind og udvikle en ny samlet forståelse for, hvordan man i fællesskab kan løse problemet, siger hun.

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

Fri til at give videre

I samarbejde med Center for Frivilligt Socialt Arbejde står Den Sociale Udviklingsfond bag et nyt landsdækkende projekt, hvor nuværende og tidligere indskrevne unge uddannes til at hjælpe andre unge i udsatte positioner

*Mette Skov Clausen, projektleder, SUF
Foto: Instafilm*

Af Peter Borberg, mag.art. & journalist

Unge, der har været indskrevet, eller som er på vej ud af et forløb hos Den Sociale Udviklingsfond (SUF), har en unik baggrund og indgang til at skabe relationer til andre unge, som befinder sig i vanskelige livssituationer.

Nogenlunde sådan lyder det overordnede ræsonnement for et nyt landsdækkende projekt, som SUF og Center for Frivilligt Socialt Arbejde står bag, og som trækker på det bedste fra henholdsvis den danske frivillighedskultur og det socialfaglige arbejde med mennesker i udsatte positioner. Et projekt, som nu skal foldes ud under navnet SUF-frivillig, hvor unge, der har været indskrevet i SUF, bliver uddannet til at give nogle af deres livserfaringer videre til andre unge.

– For den unge i SUF, åbner der sig en særlig form for dialog og relation, når vedkommende sidder ansigt til ansigt med en ung frivillig, der i kraft af sin egen historie kan identificere sig med meget af det, som den indskrevne unge står i. Og for den frivillige unge, der er på vej ud i samfundet, tror vi på, at det kan have stor effekt at gå fra at være modtager til at blive giver – fra at være den, der bliver hjulpet til selv at hjælpe. Projektet bliver på den måde både en mulighed for at møde nye øjne og at se sig selv med andre øjne, siger Mette Skov Clausen, konsulent i SUF og projektleder for SUF-frivillig, som hun meget betegnende har givet sloganet "Giv det videre".

Hun understreger, at de unge frivillige ikke skal udføre en behandlerfunktion, men derimod supplere den professionelle socialkonsulent med en anden form for relation, der tager afsæt i det, som de unge indbyrdes deler.

– 'Hvad kunne du godt have brugt?' Det er et af de spørgsmål, som vores unge kan finde på at stille. Her kan en tidligere indskrevet ung komme med en personlig indsigt, som de måske ikke nødvendigvis snakker om lige nu, men som vi gerne vil hjælpe dem til at sætte i spil, siger Mette Skov Clausen.

High five til præstationen

At projektet er formet som en uddannelse til de unge frivillige er der en ganske særlig grund til.

– Tidligere projekter, hvor unge, som ikke er de rene 12-tals børn – og som måske kommer fra hjem, hvor det boglige ikke står i høj kurs – har vist, at det kan have stor betydning, at den unge til sidst kan stå med et diplom og sige, at 'det her har jeg gennemført'. Vi vil godt give et high five for deres præstation, siger Kristian Krogh Hansen, udviklingskonsulent og rådgiver i Center for Frivilligt Socialt Arbejde, der kommer med den civilfaglige baggrund og som skal facilitere en stor del af projektet og blandt andet varetage undervisningen af de frivillige. Han tilføjer:

– Derudover skal man ikke tage fejl af, at alene det, at den unge får et papir på at have leveret et stykke frivilligt arbejde, kan vise sig værdifuldt, fordi det dokumenterer, at du kan noget rent socialt.

Mette Skov Clausen indskyder:

– Det handler om at give de frivillige unge et ansvar og en dyb tillidserklæring ved simpelthen at sige, at 'du kan det her, og du med din historie og dine personlige redskaber kan gøre noget for et andet menneske.'

Understøtter kommunerne

Kristian Krogh Hansen peger i den sammenhæng på, at der fra samfundets side i disse år i forvejen er et stort fokus på, hvordan man løfter borgere fra udsatte positioner til frivillige fællesskaber.

– Vi har i de senere år set et skifte i forhold til, hvordan vi eksempelvis typisk ser på unge, som har været igennem et forløb og er kommet ud på den anden side. Nu skal de give og bidrage gennem frivillighed, og det er der rigtig god mening i, fordi vi kan se, at det styrker den enkelte, når vedkommende går fra at være en, der har fået en masse hjælp til at blive en resursepersone, siger Kristian Krogh Hansen og fremhæver, at frivillighedsprojekter også kan være med til at understøtte den kommunale indsats.

– Mens kommunerne generelt har fokus på at klarlægge til uddannelse eller beskæftigelse, så handler det her meget om at få styrket de sociale relationer og om at lære den unge frivillige at kunne indgå i et samarbejde, hvor der både er nogle forventninger, krav og en tillid at leve op til. Lykkes det, har den unge gode forudsætninger for at tage de næste vig-

tige skridt i retning mod eksempelvis et job eller en uddannelse.

Rækker ud over indsatsen

Også i SUF har man øje for, hvordan SUF-frivillig kommer til at spille sammen med kommunernes sociale dagsorden.

– Ét er, at der i lovgivning og handleplaner er opsat nogle mål og delmål for de indskrevne unge som vi dagligt arbejder med, men vi vil gerne tage det skridtet videre ved at forberede den unge på at tage del i samfundet gennem eksempelvis frivilligt socialt arbejde. Det er et forsøg på at tage et socialt ansvar, som rækker ud over selve indsatsen, og som samtidig har til formål at supplere og optimere de forløb, vi har med de indskrevne unge, siger Mette Skov Clausen og understreger, at SUF-frivillig er et projekt, der er blevet til på SUF og Center for Frivilligt Socialt Arbejdes eget initiativ, men hvor man også håber at kunne bidrage med aspekter, der har værdi for de kommunale indsatser.

– I dag ser du ikke en handleplan, hvor der er fokus på, at borgeren skal få redskaber til at kunne engagere sig i frivilligt socialt arbejde. Den øvebane, som det kræver, vil vi gerne tilbyde, og jeg kan se store perspektiver i, at det frivillige sociale arbejde også kan blive et element i eksempelvis handleplaner, siger Mette Skov Clausen, der selv har en mangeårig baggrund som leder på myndigheds-

områder i det offentlige, blandt andet inden for det specialiserede børneområde.

Vigtig viden venter

Og det er netop denne tilgang til frivillighedsprojektet, som har fået Center for Frivilligt Socialt Arbejde til at ville medvirke.

– Der er mange projekter rundt om i landet, hvor man arbejder med udsatte mennesker. Når vi har valgt at gå ind i det her projekt handler det om, at vi tror på, at der kan hentes en vigtig og nyttig viden ud af projektet om unge i udsatte positioners vej ind i frivillighed, siger Kristian Krogh Hansen, der allerede nu forudser, at projektet vil blive justeret flere gange undervejs. Mette Skov Clausen er enig:

– Hvad sker der i praksis, når socialkonsulenten og den unge skal til at samarbejde om frivillighed? Og hvor meget magter de udsatte unge i praksis at involvere sig i projektet? Det er nogle af de spørgsmål, som vi ikke på forhånd kender svarene på, men som vi forhåbentligt bliver klogere på, og som vil gøre os i stand til at satse endnu mere på frivillighed i arbejdet med vores unge.

Fakta

SUF-frivillig er et landsdækkende 2-årigt projekt, hvor nuværende og tidligere indskrevne unge bliver tilknyttet indskrevne unge som ressourcepersoner. Der er tale om en kombineret uddannelse og mentorordning, hvor såvel den unge frivillige som den indskrevne unge opnår styrkede sociale kompetencer.

På sporet af frivilligheden

Fire spor danner over de kommende to år grundlag for metodeudviklingsprojektet SUF-Frivillig. Socialkonsulenterne får en afgørende rolle

Af Peter Borberg, mag.art. & journalist

I både Den Sociale Udviklingsfond (SUF) og Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) er man sig yderst bevidst, at hverken retning eller mål kan være defineret på forhånd, når man skyder gang i et metodeudviklingsprojekt som SUF-Frivillig, hvor fokus er på frivillighed blandt unge i udsatte positioner. Men en struktur er fastlagt, og der er således udpeget fire spor, som i projektets foreløbig toårige løbetid bliver centrale: Relation, refleksion, organisation og formidling.

Margrethe Langer, regionsdirektør i SUF, om det første spor, det relationelle:

– Relationssporet handler om den udfordring, som det er at finde det helt rette match mellem en frivillig ung, som enten er ude af SUF eller på vej ud, og så en indskrevet ung, som kan have gavn af at spejle sig i den frivilliges erfaringer.

Identitet som frivillig skal dyrkes

Mens Center for Frivilligt Socialt Arbejde bidrager med viden og ekspertise om matching, så understreger Margrethe Langer, at socialkonsulenterne får en helt afgørende rolle i både at matche de to unge og bidrage til at støtte op om relationen og sørge for, at den forbliver positiv og konstruktiv for begge parter. Det gælder i høj grad også for projektets andet spor, der omhandler refleksion.

– Refleksionssporet kan også kaldes et læringsspor, fordi det drejer sig om at få fremkaldt den unges identitet som frivillig. I det her projekt er frivillig ikke bare noget, man bliver påduttet ved at gå ind i projektet, men derimod noget som, der skal arbejdes frem som en tydelig resurse, og som den frivillige unge selv bliver bevidst om. Vi vil gerne derhen, hvor deltagerne i projektet reflekterer over og ser sig selv som frivillige med nogle helt særlige kompetencer og erfaringer, siger Margrethe Lan-

ger, der forventer, at ikke mindst de workshops, som er indlagt i projektet, skal bidrage til at fremelske en decideret frivillighedsidentitet.

Et ganske særligt ansvar

Samtidig er det vigtigt, påpeger Margrethe Langer, at SUF-organisationen hele tiden er med, og da regionsdirektøren tager hul på projektets tredje spor – organisationen – vender hun atter tilbage til socialkonsulenternes rolle.

– Som organisation påhviler der os et ganske særligt ansvar, når vi skubber de unge ud i det her projekt, fordi vi også skal passe på dem. Vores opgave er at finde ud af, hvordan de både kan hjælpe sig selv og en anden gennem det at være frivillige. Socialkonsulenten bliver af samme grund en tæt samarbejdspartner, som blandt andet skal hjælpe den frivillige unge med at sætte grænser og supervisere undervejs i projektet, siger Margrethe Langer, der tror, at SUF-Frivillig-projektet kan komme til at røkke fundamentalt ved den måde, som de udsatte unge normalt bliver set på.

– Projektet skal gerne blive en øjenåbner for, at de unge ikke kun bliver set som nogen, vi skal passe på, men også som mennesker med unikke erfaringer, der kan være til gavn for andre.

Ny viden til den socialfaglige indsats

Af samme grund understreger Margrethe Langer også, at det fjerde spor i SUF-Frivillig kommer til at dreje sig om formidling.

– Eftersom der er tale om et metodeudviklingsprojekt, bliver der løbende indsamlet viden om, hvordan frivillighed i fremtiden kan blive et centralt redskab i den socialfaglige indsats i ikke alene SUF, men også andre steder. Den viden skal formidles af både frivillige og unge, slutter Margrethe Langer.

REPORTAGE – KICKOFF – FRIVILLIGHEDSPROJEKT

”Jeg *kan* og *skal* tro på, at jeg er en resurse for andre...”

SUF-FRIVILLIG: Unge og socialkonsulenter brugte den første workshop i nyt landsdækkende frivillighedsprojekt til at gå på opdagelse i frivillighedens muligheder

Af Peter Borberg, mag.art. & journalist · Foto: Den Sociale Udviklingsfond

”Hvis det man har været igennem, kan give mening for andre, har det stor værdi.”

”Hvis ikke jeg selv udvikler mig, kan jeg ikke tage ansvar for andre.”

Ordene, der fylder rummet, indeholder store refleksioner over, hvad et langt liv som udsat ung har betydet – og ikke mindst hvilken betydning det kan komme til at få for andre unge, der befinder sig i vanskelige livssituationer.

Vi er på Den Sociale udviklingsfonds (SUF) hovedkontor i Odense, hvor tyve unge og deres socialkonsulenter er samlet i mødelokalet en lørdag formiddag i marts til opstart af projektet SUF-Frivillig. Deltagerne er sat i stævne for dels at lære hinanden at kende, dels for at komme med de første input til, hvad de ser af muligheder i SUF-Frivillig.

– Jeg kunne godt have brugt, at der var én, som ikke var professionel, der havde sagt til mig, at selvom det hele er noget lort, så er der lys på den anden side, lyder en af dagens første bemærkninger, mens en anden indskyder:

– Jeg kan og skal tro på, at jeg er en resurse for andre.

Det fortrolige rum

En af dem, som har et ganske særligt forhold til frivillighedstanken, hvor unge deler ud af deres erfaringer til andre unge, er Martha Freja Andreassen, der har en baggrund som tidligere indskrevet ung i SUF og som i dag arbejder som professionel socialkonsulent i SUF. Hun har før været med i projektet HØRT, hvor unges erfaringer, viden og holdninger blev indsamlet så ufiltreret som muligt med henblik på at tilvejebringe ny viden om, hvad udsatte unge kan have brug for. Projektet var en øjenåbner for Martha Freja Andreassen.

– Dét, som jeg syntes var så interessant ved HØRT-projektet, var, at de unge blev set som eksperter i kraft af deres livshistorier, og som nogen, der har noget vigtigt at give videre. Og det er det samme, som kendetegner det nye SUF-Frivillig-projekt, siger Martha Freja Andreassen, der også er uddannet skolelærer. Hun uddyber:

– Meget af det, der tidligere har været en belastning eller et traume, bliver til en resurse for den frivillige. Alt det, jeg har lært i mit liv, og som jeg før så som noget, der begrænsede mig, bliver til en slags livsuddannelse, og for den anden unge betyder det et møde og en kontakt, som føles unik, fordi man sidder sammen med et menneske, som kan relatere til ens livssituation. Man kan spejle sig i hinanden.

DET SAGDE DE I LØBET AF DAGEN...

” Én, som ikke har prøvet det, som jeg har prøvet, kan ikke sige, at 'jeg ved, hvordan du har det'.

” Jeg håber, at jeg komme til at gøre mig nogle erfaringer, som jeg ikke havde fået, hvis ikke jeg var frivillig.

DET SAGDE DE I LØBET AF DAGEN...

” *Jeg er bange for forventninger, fordi jeg er bange for at skuffe folk.*

” *Jeg vil gerne, at den unge, jeg arbejder med, får sin egen stemme.*

Nyttigt skidt

Og det er præcis nogle af disse ord, som har fået Stine fra SUF Nordsjælland til at tage turen til Odense denne lørdag sammen med sin socialkonsulent Pernille Tanghøje Christensen.

– Jeg er kommet i dag, fordi jeg gerne vil udfordre mig selv i en ny situation, hvor det ikke er mig, der får hjælp og er den, der har det svært, men hvor det i stedet handler om, at jeg giver mine erfaringer med at have det svært videre til en anden. Hvis jeg kan være nyttig for en anden på baggrund af noget vanskeligt, jeg er gået igennem, giver det stor mening, siger Stine.

Hun lægger samtidig ikke skjul på, at hun er spændt på, hvordan projektet kommer til at fungere, når det rykker fra mødelokalerne i Odense og ud i virkeligheden.

– Én ting er, at det giver rigtig god mening, når vi sidder her og snakker om det. Noget andet er, hvordan den unge, jeg skal være frivillig for, rent faktisk kommer til at tage imod det.

Pernille Tanghøje Christensen er enig og bringer med det samme socialkonsulentens rolle i projektet i spil.

– Dét, som vi nu skal til at finde ud af, er, hvordan vi kan bruge projektet i praksis. Vi har mange forskellige unge hos os, og derfor gælder det om at finde det rigtige match for Stine. Hun er selv kommet rigtig langt i sit forløb, så nu drejer det sig om at få fundet den unge, som hun bedst kan vise sin egen vej for. Derudover skal jeg hjælpe Stine med at passe på sig selv i projektet og sørge for, at hun fortsat arbejder med sig selv.

I en større sags tjeneste

For Victoria, der kommer fra SUF Albertslund, og som blandt andet har en baggrund med stoffer og alkohol og været i et voldeligt forhold, er perspektivet på SUF-Frivillig ikke kun på mødet mellem hende og en ung. Victoria er ude i en større sags tjeneste, der handler om at udbrede kendskabet til de muligheder, der eksisterer for unge, som har det svært.

– Jeg synes, det er vigtigt, at så mange unge som muligt får at vide, at selvom de ryger ned i nogle store sorte huller, og det hele ser håbløst ud, så står der faktisk nogle mennesker klar, som er parate til at hjælpe dig. Det er et vigtigt budskab, siger Victoria, der ikke er i tvivl om, at hun også kommer til at lære meget om sig selv gennem projektet. Men hun understreger, at det er sekundært.

– Det afgørende er, at vi får fortalt, hvad der rent faktisk findes af muligheder, hvad enten det er krisecentre for voldsramte kvinder, eller at der er frivillige i for eksempel SUF, som er klar til at støtte op.

En anden af dagens unge, Nikko fra SUF Albertslund, er mest af alt optaget af, hvad det overhovedet kommer til at indebære at være frivillig.

– Jeg arbejder i forvejen som frivillig i en Røde Kors-butik, og her lærer man, hvordan man begår sig i butikken. Det her er noget ganske andet, fordi det handler om, hvordan man agerer som frivillig i mødet med et andet menneske, og det kræver en helt anden form for viden

SUF-FRIVILLIG KICK OFF

Lørdag den 23. marts var der kick off på projektet SUF-Frivillig. Nogle af de spørgsmål, som var på programmet, var blandt andet, hvad frivillighed overhovedet er for en størrelse, hvorfor den er vigtig i det socialfaglige arbejde i Den Sociale Udviklingsfond, og hvordan den frivillige og socialkonsulenter kommer til at supplere hinanden. Foreløbig er der planlagt fire workshops henover 2019.

”Vi skal være med til at løse samfundets sundhedsudfordring”

Socialt udsatte lever i gennemsnit 17 år kortere end resten af befolkningen. SUF indgår i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed i et toårigt forskningsprojekt, som forhåbentlig munder ud i nye løsninger af problemet

Af Thorsten Asbjørn, journalist

Selv om man i Den Sociale Udviklingsfond gerne undgår at kategorisere mennesker som udsatte, så er man ikke blinde for, at det netop er denne gruppe af mennesker, som man er sat i verden for at skabe bedre vilkår for.

Hvor fokus traditionelt har været på at afhjælpe psykiske og sociale problematikker gennem målrettede socialpædagogiske indsatser, så er sundhedsfremme i stigende grad blev en del af helhedstænkningen.

Og det med god grund. Tal fra Rådet for Socialt Udsatte viser således, at socialt udsatte borgere har en markant lavere gennemsnitsalder end resten af befolkningen i Danmark. Socialt udsatte mænd dør gennemsnitligt 19 år før andre mænd, mens det for socialt udsatte kvinder sker 17 år tidligere end andre kvinder. Samtidig viser tallene, at socialt udsatte mennesker generelt lever i længere tid med et dårligt helbred end den øvrige befolkning.

- Som samfund har vi en vigtig opgave i forhold til den her gruppe af mennesker. Og i SUF føler vi et stort ansvar for at være med til at finde nye løsninger, som kan fremme sundheden og dermed øge

livskvalitet og forlænge levetiden – både for vores borgere, men også i en større samfundssammenhæng, siger Vinnie Loft Holdt, projektleder, Den Sociale Udviklingsfond.

Nu systematiserer vi

Gennem flere år har en række SUF-afdelinger haft målrettet fokus på sundhed og igangsat sundhedsfremmende aktiviteter, hvor målet har været at skabe sundhedsfremme for de unge. Nu går man skridtet videre. I samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed, SDU, skal det således undersøges og nye metoder afprøves i forhold til, hvordan der i praksis skabes sundhedsfremme. Det vil både være fokus på, hvor mulighederne er, og hvor der opstår barrierer.

- Sundhed har været på dagsordenen hos os i mange år, men vi har ikke hidtil arbejdet systematisk og forskningsmæssigt med det. Med tilknytning af Statens Institut for Folkesundhed får vi tilført en helt ny videnskabelig dimension, siger Vinnie Loft Holdt og uddyber:

- Vi får en systematiseret viden, som vil komme vores unge til gode. Og når vi er færdige med projek-

Projekt Sundhedsfremme i Den Sociale Udviklingsfond

Den Sociale Udviklingsfond gennemfører i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed et sundhedsprojekt over de næste to år. Målet er at skabe viden om, hvordan man gør sundhed blandt unge og voksne med svære psykiske og sociale problematikker til en naturlig og integreret del af hverdagen. Det handler både om at få afdækket, hvordan man skaber motivation, hvilke metoder og aktiviteter som virker og om at få kortlagt de barrierer, som står i vejen for sundhedsfremme.

*Dina Danielsen, forsker
Statens Institut for Folkesundhed
Privatfoto.*

tet vil vi have en viden, som vi også vil glæde os til at dele ud af. Det kan for eksempel være, at vi får en viden eller erfaring om, hvordan vi bliver bedre til sundhedsfremme inden for autisme-området, og hvor det vil være oplagt, at vi får bredt den viden ud i relevante fora.

Forventningsfuld forsker

Hos Statens Institut for Folkesundhed glæder det forsker Dina Danielsen, at det er lykkedes at stable projektet på benene.

– Inden for sundhedsforskningen er det en kendt problematik, at mennesker i svære livssituationer er dem, som har mindst overskud til at tænke på sundhed. Med det her projekt forventer vi – i et samarbejde mellem forskere og socialkonsulenter – at skabe brugbar viden om, hvordan man kan inddrage sundhedsfremme mere systematisk i det socialfaglige arbejde, siger Dina Danielsen, postdoc, ph.d. i pædagogik og sundhedsfremme, Statens Institut for Folkesundhed, SDU.

Unge er ligeværdige

I sundhedsprojektet, der involverer de tre SUF-afdelinger SUF Stranden, BOAS Mentor og BOAS Fre-

deriksberg – alle i hovedstaden – er de unge inddraget i processen med at skabe projektet.

– Det er helt afgørende, at vi lytter, og de unge er ligeværdige i projektet. Ellers får vi ikke skabt engagement og motivation, siger Vinnie Loft Holdt, og fortæller, at man i alle afdelinger sikrer dette ved, at de unge involveres løbende gennem ungemøder og samtaler med socialkonsulenterne.

Om to år håber såvel SUF som Statens Institut for Folkesundhed at have udviklet sundhedsfremmende metoder, som man ved virker, inden for det sociale område. Men mindst lige så vigtigt; at være klogere på de mest centrale barrierer for sundhedsfremme. Og her er der en socialfaglig udfordring, siger Dina Danielsen og fortsætter:

– Er man socialkonsulent eller socialpædagog, er sundhedsfremme typisk udenfor ens fagområde. Mange kan derfor opleve det som et vanskeligt felt. Vi skal blive klogere på, hvad det er, som kan skabe benspænd, og hvordan man fra et socialfagligt afsæt arbejder bedst med sundhedsfremme.

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

”Jeg vil gerne leve sundere”

Katrine Tilde Vallentin Hansen og Dea Birgitte Hansen er to unge, som med vidt forskellige afsæt, sætter stor pris på at være med til at udforme sundhedsprojektet

Af Thorsten Asbjørn, journalist · Foto: Emil Ryge Christoffersen

” *Jeg kan rigtig godt lide at blive inddraget. Det handler om selvbestemmelse og medbestemmelse.*

Dea Birgitte Hansen

Den ene har gennem flere år kæmpet med en massiv spiseforstyrrelse. Den anden har Asperger Syndrom og bruger mange kræfter på at vælge de rette fokusområder for sit liv.

Katrine Tilde Vallentin Hansen og Dea Birgitte Hansen er to af de unge, som har valgt fra dag ét at være inddraget i udviklingen af det sundhedsprojekt, som Den Sociale Udviklingsfond (SUF) og Statens Institut for Folkesundhed kører over de kommende år. Begge ser det som særdeles værdifuldt, at de er med til at forme projektet, og det ikke blot skabes af de professionelle.

- Det er spændende at være en del af projektgruppen. Både det, at vi får mulighed for at være med til at forme det og lytte til de andre i gruppen, siger Katrine Tilde Vallentin Hansen, der i to år har været indskrevet hos SUF Stranden og for hver dag, der går, oplever, at spiseforstyrrelsen og dens kontroltænkning slipper taget i hende.

I dag griber hun også som det mest naturlige ud efter kagen, som er stillet på bordet. For 46-årige Dea Birgitte Hansen er virkeligheden en helt anden. Hun har siden 2014 været indskrevet hos BOAS Mentor, hvor hun modtager bostøtte, og ellers har skabt sig en normaltilværelse med et 15 timers flexjob i Socialstyrelsen. Det falder hende nemt at sætte ord på at være med til at udvikle sundhedsprojektet.

- Jeg kan rigtig godt lide at blive inddraget. Det handler om selvbestemmelse og medbestemmelse, siger Dea Birgitte Hansen, og udpeger i den sammenhæng det positive ved det nye sundhedstiltag:

- Det er et meget åbent projekt, hvor det ikke handler om, at 'nu skal vi motio-
nere'. Her er tale om sundhed i bredere forstand, siger hun.

De personlige gevinster

Samtidig med at de to kvinder fra BOAS Mentor og SUF Stranden har meldt sig som repræsentanter for de unge for at være med til at udvikle et projekt, som alle kan se sig selv i, så er de også med af helt personlige grunde.

Dea Birgitte Hansen:

- Jeg har et motivationsproblem. Jeg vil gerne leve sundere, jeg vil gerne træne. Men på grund af min autisme har jeg kortere batteritid end andre mennesker.

” *Det er spændende at være en del af projektgruppen. Både det, at vi får mulighed for at være med til at forme det og lytte til de andre i gruppen.*

Katrine Tilde Vallentin Hansen

I det lys glæder hun sig også over, at de hos BOAS Mentor har valgt at arbejde med netop motivation som kerneområde i sundhedsprojektet.

- Vi har allerede haft et sundhedsår i 2016 med fokus på kost og motion. Nu er det bredere, hvor vi skal arbejde med motivation, livsglæde og fællesskab. På den måde kommer sundhed til at handle om livskvalitet i bred forstand, siger Dea Birgitte Hansen.

Stranden og den sociale sundhed

Tilsvarende har SUF Stranden gennem flere år arbejdet målrettet med sundhed og tog derfor også med udstrakte arme imod det nye sundhedsprojekt med en indbygget forskningsdimension. Hvor man hos SUF Stranden hidtil har fokuseret på kost og bevægelse, så bliver mental og socialt velvære nu også indlejret som en del af sundhedsprojektet.

Katrine Tilde Vallentin Hansen, som er 22 år og i dag er i praktik- og afklaringsforløb på et plejehjem, oplever allerede effekten af de tiltag, som er sat i gang. Hver fredag fra kl. 12-14 er der nu såkaldt weekendhilsen for alle unge hos SUF Stranden, som har lyst. Her er fælles frokost, yoga, mindfulness, brætspil og bål. Ideen er at få sagt tak for en god uge og få snakket om weekenden.

- Det giver en bedre weekend, at vi får mødt hinanden. Nogle får også koblet sig sammen om at lave noget i weekenden. Det giver os mere fællesskab, siger Katrine Tilde Vallentin Hansen.

Mens sundhedsprojektet for nogle unge handler om at blive motiveret til at dyrke motion, spise sundt og få skabt øget social sundhed, så handler det for Katrine Tilde Vallentin Hansen i høj grad om balancer. For hende kan for megen motion og kontrolleret kost blive usundt og gribe fat i spiseforstyrrelsen. Indimellem mærker hun bekymringen, men hun ser samtidig projektet som en velegnet øvebane.

- Jeg kan blive bekymret for at dyrke meget motion og falde tilbage i gamle vaner. Men det gode ved projektet er, at jeg hele tiden har mulighed for at snakke med Karina, som er min socialkonsulent og det betyder, at jeg får styr på tanker og ikke havner i gamle vaner.

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

Inddragelse er også en stor gevinst for kommunen

Pia Henriksen, socialkonsulent hos SUF Syd har taget en diplomuddannelse med inddragelse som kerneområde. Konklusionen er klar – inddragelse skaber merværdi for både den unge, socialkonsulenten og kommunen

Af Thorsten Asbjørn, journalist · Foto: Emil Ryge Christoffersen

I Den Sociale Udviklingsfond (SUF) er begrebet inddragelse ikke kun et praktisk anliggende. Socialkonsulent Pia Henriksen, SUF Syd afsluttede for få år siden sin pædagogiske diplomuddannelse med projektet "Unge ejerskab i indsatsen i SUF Syd". Fra en både teoretisk, metodisk og praktisk vinkel, har hun studeret betydningen af, at unge på daglig basis er inddraget i deres egen udvikling.

- Inddragelse giver merværdi for alle parter, siger Pia Henriksen, der sammen med sine kolleger i SUF har helt faste procedurer for, hvordan inddragelse tænkes ind som et bærende princip lige fra den første kommunale henvendelse.

- Når vi får sagsakterne fremsendt, så er det før-

ste spørgsmål vi stiller os, hvordan vi kan bygge et projekt op i samarbejde med den unge, siger Pia Henriksen og understreger, at unge i SUF aldrig får trukket et projekt ned over hovedet.

- Den unge skal selv vælge at ville det her og forpligte sig på at være med til at bygge sit eget projekt op. Det er med til at sikre ejerskab og dermed engagement i egen udvikling fra starten, siger Pia Henriksen.

Blikket skifter

Hun bygger dels sin viden på forskningen, dels på kvalitative interviews af unge. Med reference til sociolog og professor Hanne Warming påpeger Pia Henriksen, at det er "unge, som har været vant til at blive kigget på udefra".

- Derfor er inddragelsen så vigtig. At vi ser på og lytter til virkeligheden fra deres vinkel.

Pia Henriksen vender tilbage til de faser, som førhen alene var et anliggende mellem bestiller og udfører, men hvor inddragelsen i dag er central. Når den unge har sagt ja tak til at ville være med til at bygge sit eget projekt op i SUF, bliver der lavet en kommunal handleplan.

- Her bør den unge selv være inddraget i udarbejdelsen, men det sker desværre ikke i alle tilfælde. Der er kommuner, som fravælger det, og det ved vi skaber distance for den unge, siger Pia Henriksen.

Fra bestilling til hverdag

Når SUF dernæst modtager den kommunale bestilling, starter det helt store inddragelsesarbejde.

- Sammen med den unge ser vi på, hvordan vi kan omsætte handleplanen til hverdagens praksis. Det skal give mening på daglig basis. Hvis et af målene eksempelvis er at møde til tiden, er det en dialog med den unge om, hvordan vi støtter den proces. Her er det individuelt, hvad der virker, siger Pia Henriksen.

Tilsvarende er de unge med til at lave tre-måneders status og efterfølgende halvårsstatus. SUF har samtidig udviklet et værktøj til progressionsmålinger, hvor de unge er med til at vurdere deres udvikling på de forskellige parametre, som der måles på.

- For den unge har det selvsagt stor værdi, at han eller hun selv er med til selv at sætte ord på sin udvikling. Det er ikke bare os eller folk udefra, som kigger på dem. De er aktive og engagerede i deres egen udvikling, siger Pia Henriksen og peger på den værdi, som ligger i denne tilgang for kommunen.

- Inddragelse af de unge i alt fra handleplaner til statusrapporter og progressionsmålinger betyder, at sagsbehandleren ikke bare har vores ord for, hvordan tingene forløber. De unges eget blik er lige ved siden af, og dermed bliver det en helt anden og kvalificeret dialog mellem os.

Inddragelsens faser for unge i SUF

1

Den første henvendelse fra kommunen

Sagsakter fremsendes og socialkonsulenter overvejer, hvordan der kan bygges projekt i samarbejde med de unge.

2

Den unges engagement

Den unge siger aktivt ja til at ville være med til at bygge sit eget projekt op i SUF.

4

Udarbejdelse af kommunal handleplan

Bør inddrage den unge, men sker ikke i alle tilfælde.

3

Handleplan omsat til hverdagens praksis

Den unge og socialkonsulent arbejder i fællesskab på at gøre handleplanen til hverdag gennem konkrete daglige tiltag.

5

Statusrapporter med den unge for bordenden

Den unge er med til at skrive statusrapport og evaluere egen udvikling.

6

Progressionsmålinger med unge-svar

- i progressionsmålingen er både den unge og socialkonsulenten med til at vurdere udviklingen.

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

INDDRAGELSESHISTORIE

Dokumentation er et overset arbejdsværktøj

INDDRAGELSE: I Den Sociale Udviklingsfond er den unge og den professionelle socialkonsulent sammen om dokumentationsarbejdet. – Inddragelse i dokumentationsarbejdet bidrager til at flytte den unge i den rigtige retning, siger Karina Nielsen, socialkonsulent, SUF Nord.

Af Peter Borberg, mag.art. & journalist (DJ) · Foto: Fotograferne Vesterbro/Aalborg

Socialkonsulent
Karina Nielsen
SUF Nord

"Kan dokumentationsarbejdet bruges som et konstruktivt redskab til at arbejde sammen med borgeren? Jeg har mange erfaringer med netop dét fra mine 12 år i systemet, både de misforståede forsøg, den manglende inddragelse, følelsen af passivering i egen behandling, og ikke mindst de virkelig gode erfaringer, hvor dokumentationsarbejdet blev brugt som et udviklingsværktøj sammen med mig. Jeg synes, det er ekstra relevant i dag, hvor vi desværre har et system, der er skruet sådan sammen, at psykisk sygdom skal sidestilles med det somatiske, og som helt misforstået gør, at patienten overlader sin behandling trygt i hænderne på de professionelle. Jeg er overbevist om, at det er altafgørende for recovery-processen, at borgeren inddrages i egen behandling og derigennem får ejerskab over eget liv."

Sådan skrev Sidsel Høgenhaug, tidligere indskrevet hos SUF Nord for nylig i en klumme, der handlede om at turde omtænke og sætte borgeren i centrum. Klummen har givet genlyd. Blandt andre hos Sidsel Høgenhaugs tidligere socialkonsulent Karina Nielsen, der deler opfattelsen af, at det dokumentationsarbejde, som er en central del af at levere so-

” *Jeg er overbevist om, at det er
altafgørende for recovery-processen,
at borgeren inddrages i egen
behandling og derigennem får
ejerskab over eget liv.*

Sidsel Høgenhaug, tidligere indskrevet hos SUF Nord

cialle løsninger til det offentlige, i sig selv rummer et stort potentiale:

- Dokumentation er et overset styringsværktøj. Men hvis man skal bruge dokumentationsarbejdet som et aktiv i den socialpædagogiske praksis, så kræver det, at man i den pågældende organisation har viljen til at fremelske en kultur, hvor man tænker dokumentation på en helt ny måde. Det er ikke nødvendigvis nogen let opgave for hverken den unge eller socialkonsulenten, men hvis man i fællesskab tør gå ind i dokumentationsarbejdet, så kan det skabe en ny og anderledes relation, siger Karina Nielsen.

Den dyrebare tid

Dén kultur mener Karina Nielsen, at man er godt på vej til at udvikle i Den Sociale Udviklingsfond:

- Det står jo ikke til diskussion, om der skal dokumenteres eller ej, for det skal der, og hvis det skal gøres ordentligt, så går der rigtig megen tid med det – tid, som i sidste ende går fra vores kerneopgave, nemlig arbejdet med borgeren, siger Karina Nielsen og tegner et billede af, hvordan dokumentationsarbejdet typisk tidligere har set ud:

- Der har generelt været en lang tradition for, at

den professionelle socialkonsulent eller sagsbehandler sætter sig ind i et rum for sig selv for at dokumentere, hvordan det går med en borger. Det synes vi ikke er optimalt, og jeg synes personligt, det er for let at sidde bag en skærm og vurdere og måle, kommentere, opstille hypoteser og udstikke konklusioner på vegne af et andet menneske, uden at vedkommende kan give sit besyv med. Derfor begyndte vi for nogle år siden at stille os selv det spørgsmål, om ikke det ville give bedre mening at involvere borgeren i dokumentationsarbejdet fra start til slut. Kort sagt: Finde en form for dokumentationsarbejde, der skaber værdi for den unge og for løsning af kerneopgaven.

Misforståelser ryddes af vejen

I dag er det inddragende dokumentationsarbejde noget af det første, der sættes i gang sammen med den unge, i det øjeblik der skydes gang i et forløb i Den Sociale Udviklingsfond.

- Vi tager først en snak med den unge på baggrund af de oplysninger og det oplæg, der er kommet fra kommunen, og så sætter vi i fællesskab nogle mål op. Meget ofte er det allerede her i den indledende snak, at der ryddes nogle ikke helt uvæsentlige misforståelser af vejen, fortæller Karina Nielsen og giver et tænkt eksempel:

– Hvis vi får at vide, at en ung har problemer med at komme i bad, og det så viser sig, at det egentlig blot handler om, at den unge har problemer med at gå i bad om morgenen, men ikke om aftenen, så gør det en forskel i forhold til, hvad der er den reelle problemstilling.

Et fælles tredje

Og det er ifølge Karina Nielsen blot ét eksempel på, hvordan en bevidst inddragelse af borgeren i dokumentationsarbejdet kan gøre indsatsen mere tydelig for alle parter.

– Risikoen for, at misforståelser eller forudindtagne opfattelser kommer til at sætte sig negative spor på et forløb, reduceres kraftigt, hvis den unge, socialkonsulenten og den kommunale sagsbehandler alle er ligeværdigt med i dokumentationsarbejdet, siger Karina Nielsen, der ligefrem har oplevet, hvordan dokumentationen har udviklet sig til det berømte ”fælles tredje”, hvor man er sammen om at løse en opgave.

– Det gør det nemmere at tale om udvikling og udfordringer, når vi taler det samme sprog, forklarer Karina Nielsen, som derudover flere gange har registreret, hvordan det er værdifuldt for den unge at føle sig set gennem dokumentationsarbejdet.

– Vi har haft flere unge, som har givet udtryk for, at de har følt sig anerkendt og respekteret, når de har været med til at sende noget ind til sagsbehandleren. Det gør det mindre ’farligt’, fordi de ved, hvad der er skrevet, og de behøver ikke frygte, at der står noget, de ikke kan stå inde for.

Konstruktiv uenighed

Det er dog ikke, understreger Karina Nielsen, ensbetydende med, at hun og den unge nødvendigvis altid er enige om, hvad der bliver rapporteret til kommunen.

– Der kan sagtens være to forskellige sider af den samme problematik, og det prøver vi at gøre til en pointe i sig selv. Den unge må godt opleve, at vi ikke altid er enige, fordi sådan er verden nu engang også skruet sammen, og det er okay at være uenige. Det afgørende er, at den unge ikke føler sig underkendt i sin mening, siget hun.

Det ideelle system

Det fortløbende dokumentationsarbejde i Den Sociale Udviklingsfond lægger sig i naturlig forlængelse af de progressionsmålinger, som i forvejen finder sted med jævne mellemrum.

– Vi stopper løbende op, hvor vi sammen med den unge taler om, hvor langt vi er nået i forløbet, og hvad der eventuelt skal justeres, siger Karina Nielsen og indkapsler derved, hvad der for hende er det helt centrale, når det gælder det ideelle system eller den rette praksis for dokumentationsarbejdet.

– Det afgørende er, at dokumentationssystemerne lægger op til, at den unge og socialkonsulenten sætter sig fysisk sammen. Ellers er man lige vidt. Vi har i dag selv videreudviklet dokumentationssystemet, så vi kan tilføje den unges kommentarer. Det er nemlig først, når den unges stemme kommer i spil, at dokumentationen bliver til mere end blot dokumentation, slutter Karina Nielsen.

Fakta

Sidsel Høgenhaug

Efter 12 år i behandlingssystemet og diagnosen paranoid skizofreni er Sidsel Høgenhaug i dag rask og studerer til sundhedsteknologi-ingeniør. Sidsel deler i dag ud af sine erfaringer på hjemmesiden www.sidselhoeg.dk og bloggen facebook.com/sidselhoeg.

SUF NORD

SUF Nord er en afdeling for unge og voksne med psykiatriske problemstillinger som for eksempel skizofreni, udviklingsforstyrrelser, nedsat psykisk funktionsevne og lignende vanskeligheder.

Sagsbehandlere finder du-formen berigende

For de unge i SUF Djurs har det stor værdi, at deres statusrapporter bliver personliggjort med et sprog i du-form. Samtidig oplever sagsbehandlerne, at opgøret med det objektgørende sprog er en styrke

Af Thorsten Asbjørn, journalist · Foto: SUF Djurs

For nogle år siden tog de i SUF Djurs, en af Den Sociale Udviklingsfonds 27 afdelinger, et stort skridt. Der blev taget et opgør med formen i den velkendte statusrapport, hvor der skrives om den unge til kommunen. Statusrapporten bliver nu i stedet udarbejdet i du-form. Der skrives til den unge.

- Vi fik inspirationen fra vores supervisor, der havde gode erfaringer med du-form. Det, som sker er, at vi kommer væk fra at objektgøre de unge. Vi henvender os til dem som et du. De bliver til subjekter – personer som vi taler direkte til, siger Nick Brøste, socialkonsulent SUF Djurs.

Et nyt sprog

Med statusrapporten målrettet de unge i du-form tvinges socialkonsulenterne til at bruge et andet sprog. Fagtermer skal tænkes på en måde, så de er forståelige. Maya Buhr Sørensen, socialkonsulent, SUF Djurs, og som har socialrådgiverbaggrund, kommer med et eksempel på den sproglige forandring.

Tidligere kunne en formulering om en ung i en statusrapport lyde:

"En høj grad af komorbiditet påvirker borgerens funktionsniveau i svær grad."

I dag får en sådan sætning en helt anden ordlyd:

"Den måde dine forskellige diagnoser påvirker hinanden og dig, har stor indflydelse på dit generelle funktionsniveau."

Nick Brøste forklarer om den sproglige omformning og den effekt, som det også har på ham som socialkonsulent.

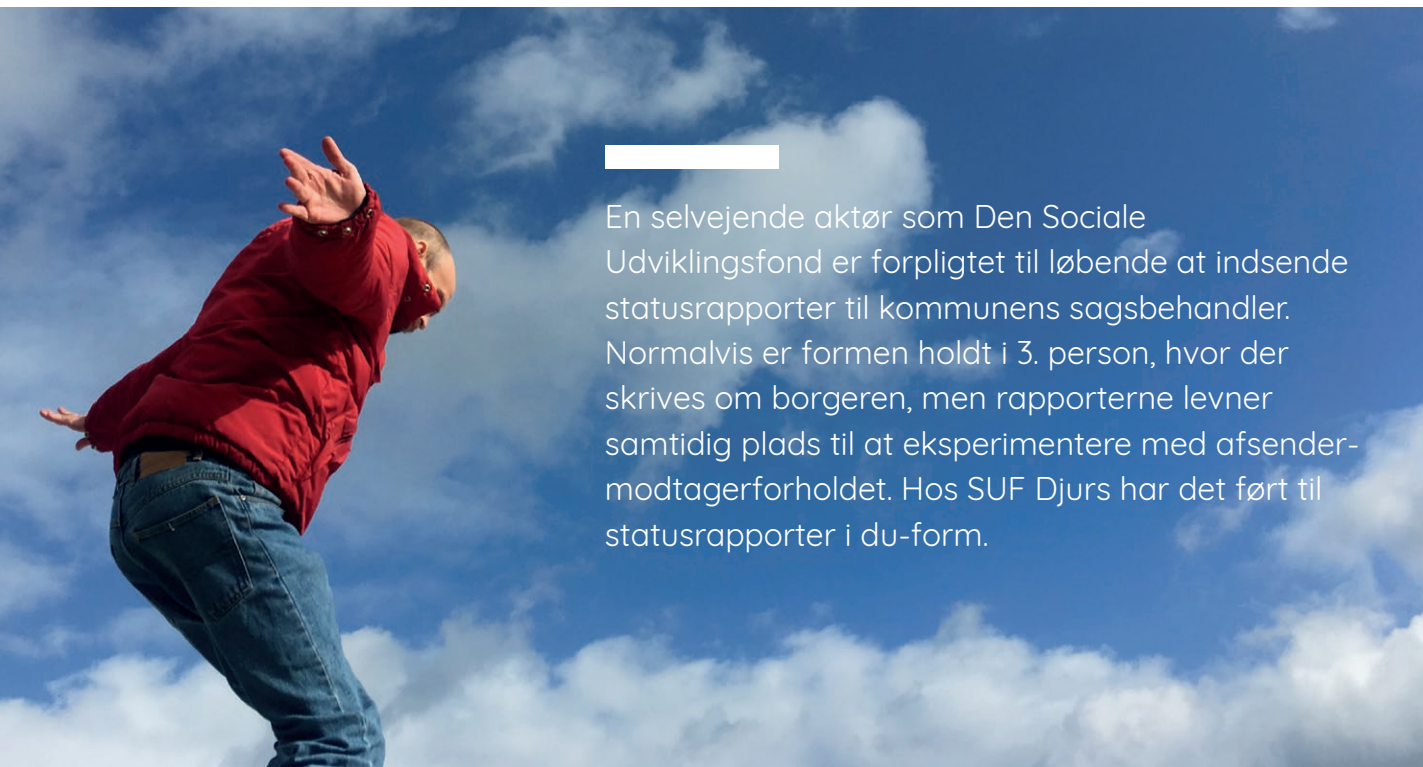
- Vi slipper de fagtermer, som ikke er forståelige for den unge. Ordene skal tænkes på en ny måde, og vi skal vælge et mere eksemplificerende sprog, hvor vi følger vores termer op med eksempler fra de unges hverdag, som de kan genkende sig selv i. Det tvinger også os som socialkonsulenter til at reflektere over, hvordan vi inddrager den unge i sin egen udvikling gennem sproget, siger han og fortsætter:

- Når vi så har skrevet statusrapporten, tager vi ud til den unge og læser den sammen med ham eller hende. De oplever det som en mere varm og kærlig form, hvor de kan se sig selv i det skrevne, og vi retter til, hvis de har input, som kvalificerer statusrapporten yderligere. Det betyder, at statusrapporten både bliver et effektivt arbejdsværktøj for den unge og sagsbehandleren, siger Nick Brøste.

Den faglige bekymring

Forandringen har været markant, og de to socialkonsulenter lægger da heller ikke skjul på, at det også var med en vis bekymring, at man hos SUF Djurs kastede sig ud i du-formen.

- Vi var ikke i tvivl om, at det ville have stor værdi for den unge og være i rigtig god tråd med den måde, som vi generelt arbejder på. Men vores be-

En selvejende aktør som Den Sociale Udviklingsfond er forpligtet til løbende at indsende statusrapporter til kommunens sagsbehandler. Normalvis er formen holdt i 3. person, hvor der skrives om borgeren, men rapporterne levner samtidig plads til at eksperimentere med afsender-modtagerforholdet. Hos SUF Djurs har det ført til statusrapporter i du-form.

kymring gik på, om vi kunne oprette fagligheden, siger Nick Brøste.

Maya Buhr Sørensen kommer samtidig med en indvending:

- Vi har også unge med meget lav IQ og kognitiv kapacitet. Her kan det ikke lade gøre at skrive statusrapporten i et sprog, som de kan forstå, men vi kan med du-formen komme tættere på end med de gængse statusbeskrivelser.

Sagsbehandler glæder sig

Da SUF Djurs introducerede de nye statusrapporter i du-form, valgte de naturligt at spørge sagsbehandlerne, om de manglede faglighed. Svaret var nej.

Ulrik Lysgaard, sagsbehandler i Haderslev Kommune, har derimod set det som et berigende tiltag.

- Jeg var da lidt spændt, da jeg hørte at det ville være sådan en statusrapport, men jeg blev positivt overrasket. Det gjorde jeg, fordi det var en status, der for en gangs skyld var meget orienteret mod den unge og på en måde så det var et virkeligt brugbart procesværktøj, siger han og sammenligner med de gængse statusrapporter:

- De statusrapporter, som vi kender, er meget ofte kontant beskrevet i faglige termer, som nogle unge

kan have svært ved at forstå. Og vi ser også eksempler på, at de skrevet på en måde, der er krænkende, og som gør at nogle unge kan gå i baglås.

Derfor oplever han også du-statusrapporten som værdiskabende – både for sagsbehandleren og den unge.

- Som sagsbehandlere får vi beskrivelser af, hvilke udfordringer den unge har på en måde, som han eller hun selv kan rumme, og dermed også kan videreudvikle sig fra. Nogle føler sig meget mere involveret ved den her form for status og kan på den måde også bedre samarbejde, siger Ulrik Lysgaard, der ikke vil udelukke, at der er kolleger, som vil reagere med en vis skepsis på du-formen.

- Hvis man har stort behov for faglige termer, så vil den her form virke fremmed og måske også forkert. Men jeg oplever, at fagligheden er den samme, men hvor de udfordringer, som er, bliver skrevet i hverdagssprog. Jeg savner ikke de faglige termer, for jeg synes det er præcis beskrevet. Og så er det et stort plus, at vi har en form, som de unge kan genkende sig selv i.

Obersten på fynsk mission

Susanne Kiholm Lund, oberst og øverste chef for Veterancentret, er begejstret for, at SUF Veteran med sin særlige faglighed er blevet en del af de nationale tilbud til veteraner

Af Thorsten Asbjørn, journalist · Foto: Hans Kirk

For halvandet år siden blev oberst Susanne Kiholm Lund udpeget som ny chef for Veterancentret. Hun er selv tidligere udsendt til Afghanistan og har nu som sin vigtigste opgave at medvirke til, at landets veteraner får den bedst mulige støtte.

- Vi (Veterancentret, red.) har været der i otte år som supplement til de kommunale tilbud og indsatser, og vi skal udvikle vores tilbud i samspil med andre kompetente aktører, siger Susanne Kiholm Lund.

Politisk er det besluttet, at veteraner, som har været i krig, har krav på livslang støtte og psykologhjælp. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan vi som samfund varetager den opgave.

Broby på veterankortet

For to år siden kom SUF Veteran på Danmarkskortet som forsorgshjem målrettet psykisk skadede veteraner. Og for nylig aflagde obersten og flere fra hendes stab besøg i det midtfynske, som led i en fortsat styrkelse af samarbejdet.

- Vi har i den grad brug for et sted som SUF Veteran. Det er meget tydeligt, at de opfylder et behov. Det særlige ved SUF Veteran – sammenlignet med nogle af de øvrige tilbud til veteraner – er, at det her er et fagligt sted. Alt personale er faguddannet, og ve-

teranerne, som vælger stedet, siger ja tak til et udviklingsforløb. Progressionen er et vigtigt aspekt, siger obersten, der under sit besøg i det midtfynske fik lejlighed til at tale med flere af veteranerne.

På landsplan vurderer man, at 3,6 procent af veteranerne samlet set er diagnosticeret med PTSD. Dog er der også tal fra Afghanistan, der tyder på, at omkring 10 procent har udfordringer efter hjemkomst i form af PTSD-lignende symptomer og depression. En del lever fint med PTSD. Men der en gruppe, påpeger obersten, for hvem angst, depression, social mistrivsel, misbrug og isolation bliver virkeligheden. Det er den gruppe, som søger mod SUF Veteran med håbet om igen at kunne komme til at fungere, så livet er tåleligt.

- Veteraner er stolte og dygtige mennesker, og de har store ressourcer. Der gemmer sig en god soldat i dem alle. De kommer samtidig fra et stærkt fællesskab, som de har oplevet under deres udsendelser. Den stolthed og styrke, som de bærer, mærker man også er en del af ånden hos SUF Veteran.

Refleksionen skal tilbage

Et væsentligt element i SUF's tilbud til veteranerne er adgangen til fagligt personale i døgnets 24 timer, mener Susanne Kiholm Lund. Hun peger samtidig på betydningen af ro og fælleskab.

Oberst Susanne Kiholm Lund på besøg hos SUF Veteran og i dialog med Michael Hansen, direktør i SUF.

- Når du som soldat er på mission, så er du vant til at blive skudt på, at få stimuli og reagere prompte. Som veteran skal du lære, at du ikke længere er i en kampsituation. Du har derimod tid til at reflektere, når du modtager stimuli. At lære det, når du har PTSD, kræver rolige og trygge omgivelser, siger hun.

Samarbejdet mellem Veterancentret og SUF Veteran er stort. Flere af veteranerne, som bor i en af de 10 selvstændige hytter på den store naturgrund, modtager psykolog- og/eller traumebehandling via Veterancentret.

- Det er gennem helhedsindsatsen, at vi kan skabe gode udviklingsrammer for veteranerne, siger Susanne Kiholm Lund.

Tilsvarende samarbejder SUF Veteran med en række andre aktører, som støtter op om den enkelte veteran. Der er eksempelvis flere veteraner, der modtager misbrugsbehandling gennem kommunens misbrugscenter eller ekstern misbrugsbehandler, ligesom der også er veteraner, der er i virksomhedspraktik i lokalområdet.

Veteran Frank Martinsen giver oberst Susanne Kiholm Lund, den bog, han har skrevet om sin tid som livvagt for Anders Fogh Rasmussen. Han har selv i perioder boet på forsorgshjemmet.

TEMA | I SAMARBEJDE MED SELVEJE

SUF Veteran udvider

En stigende efterspørgsel efter pladser betyder, at SUF Veteran nu etablerer endnu en afdeling kun få kilometer fra den nuværende

Af Thorsten Asbjørn, journalist · Foto: SUF Veteran

Blot seks kilometer fra det nuværende SUF Veteran er "Til salg-skiltet" taget væk fra en gammel bindingsværks-ejendom med 16 hektar jord. Hvis alt går efter planen, står der til september i år SUF Veteran Sivkærvej ved indkørslen.

- I øjeblikket får vi flere henvendelser ugentlig fra veteraner, som spørger efter en plads hos os, siger Jesper Maigaard, leder af SUF Veteran om baggrunden for at starte et sted mere efter samme koncept.

Kaptajn i eget liv

Jesper Maigaard, der selv er tidligere udsendt og derudover har en faglig baggrund som socialpædagog og socialkonsulent i SUF, er imidlertid overrasket over, at efterspørgslen har været så stor de første to år.

- Vi har ikke haft nogen at læne os op ad, men vi kan konstatere, at vores koncept appellerer til de veteraner, som har brug for særlig støtte til igen at blive i stand til at forvalte deres liv, siger Jesper Maigaard og peger på de afgørende faktorer:

- Vi stiller som krav, at her kun skal være fagpersonale. Samtidig skal veteranerne, når de kommer her, være motiverede for at indgå i et udviklingsforløb. I den sammenhæng er det vigtigste, at de tilegner sig redskaber til at leve med deres PTSD og igen bliver i stand til at håndtere hverdagen. Med andre ord, at de atter bliver kaptajn i eget liv.

Fælles om fysisk udfoldelse

Og ligesom oberst Susanne Kiholm Lund ser samarbejde og den helhedsorienterede indsats som afgørende, så er det også en del af kernetænkningen hos SUF Veteran.

- Det er i kraft af det stærke samarbejde med eksempelvis Veterancentret og ATT, at veteranerne får en oplevelse af sammenhæng, siger Jesper Maigaard og nævner i samme åndedrag Danmarks Idrætsforbund og deres aktiviteter målrettet veteraner.

- For mange af veteranerne bruger vi idræt aktivt som et element i at skabe sundhed, fællesskab og livskvalitet og arbejder hen mod deltagelse i idrætsaktiviteter både i veteransammenhænge og som endeligt mål ude i lokale idrætsforeninger og fitnesscentre.

Her har SUF Veteran eksempelvis haft stor glæde af deltagelsen i nogle af DIF's tilbud såsom cykelløbet Ride4Rehab, bueskydning, kanotur i Sverige og funktionel træning.

- Lige nu har vi gang i et større dykkerprojekt, hvor det definerede mål er et dykkercertifikat, men hvor de positive sidegevinster i høj grad handler om eksponering, fællesskab og genvinding af tabte ressourcer og kompetencer.

Om SUF Veteran

SUF Veteran er et forsorgshjem efter Servicelovens § 110 målrettet PTSD-ramte veteraner med svære psykosociale problemstillinger. Derudover er der tre pladser, der kan fungere som midlertidigt botilbud efter Servicelovens § 107. Endelig kan der i op til et år ydes efterforsorg efter Servicelovens § 110 eller individuel bostøtte efter Servicelovens § 85. SUF Veteran er godkendt af Det Sociale Tilsyn.

Læs mere på www.sufveteran.dk

De griner af de neuro-typiske

BOAS Mentor på Frederiksberg har stor succes med Klub BOAS, som er et fritidstilbud til unge og voksne med Autisme Spektrum forstyrrelser.

– Her skal du ikke tænke over, at du har en diagnose, siger et af de trofaste klubmedlemmer

Af Thorsten Asbjørn, journalist

Foto: Emil Ryge Christoffersen

Det er onsdag, og der er klubaften i BOAS Mentor på Frederiksberg. Allerede sidst på eftermiddagen begynder de første at dukke op og placere sig hjemligt i sofaafdelingen. Tonen er fri og afslappet.

- Jeg var lige ved at blive kørt ned i dag, indleder Gitte Ladefoged, socialkonsulent i BOAS Mentor, og som denne aften er med til at skabe rammen i Klub BOAS.

- Det overrasker mig overhovedet ikke, udbryder 33-årige Adam Meile, som er kommet i Klub BOAS siden den startede for mere end 10 år siden.

- Jamen, jeg gjorde ikke noget forkert. Vi kørte begge overfor gult, fortsætter Gitte Ladefoged.

- Cyklisten tror, at de er hævet over alt andet. De skal sgu holde tilbage for gult, konstaterer Adam Meile tørt.

Der grines, og klubtonen er slået an. Når det er onsdag står den på socialt samvær, hverdagsnak, fællesspisning, aktiviteter eller eksempelvis foredrag.

Ikke forkerte her

Adam Meile, der er ansat i flexjob hos Specialisterne, har ligesom flere af de unge i Klub BOAS, tidligere været indskrevet i BOAS Mentor, som tilbyder mentorordninger og støtte til unge med Autisme Spektrum Forstyrrelser. Flere benytter samtidig Klub BOAS til socialt samvær og social træningsbane, mens de er i et forløb hos BOAS Mentor. For de unge er Klub BOAS et frirum, hvor der er tryghed og sænkede parader.

- Her skal du ikke tænke over, at du har en diagno-

se. Er du blandt neuro-typiske skal du tænke over, hvordan du virker. Ved du overhovedet, hvad en neuro-typisk er? spørger Adam Meile direkte henvendt til dagens udsendte.

- Nej, forklar lige.

- De neuro-typiske er alle de såkaldte normale. Jer, der ikke helt forstår, hvordan verden hænger sammen. Her hos os kan du få lov at være nørdet, for eksempel i en musikquiz, siger han, mens de andre griner.

I Klub BOAS bliver tingene vendt på hovedet. Her er det normalt at have en autismsprofil, mens de såkaldt "normale" bliver diagnosticerede som neurotypiske. Markus sidder med ryggen til med sin computer og spiller, alt i mens latteren strømmer fra ham.

- Nogle gange er der nogen, som kan få dig til at grine, så du ikke kan trække vejret. Er det ikke rigtigt, Markus? siger Adam Meile.

Alvoren har også plads

Men Klub BOAS er bygget op omkring meget mere end latter og lethed. Fællesskabet står centralt, og der tales alvorligt om relevante emner. I aften har Klub BOAS 'lånt' Maya Nielsen, socialkonsulent fra BOAS Frederiksberg, som også er en af BOAS Hovedstadens afdelinger. Hun skal tale om autisme og seksualitet. Hun har taget en tillægsuddannelse som sexolog, og skal i Klub BOAS åbne op for et emne, som er privat og for mange også svært at tale om.

Klub-medlemmerne glæder sig, og i det hele taget er de begejstrede over, at der er arrangementer og aktiviteter spredt ud over året, som de selv er med til at planlægge.

- Dét, som er rigtig fint ved Klub BOAS her, er, at alle

lytter til alle, og du kan være med, som det passer dig, siger Ditte, som gennem mange år har brugt Klub BOAS.

Gitte Ladefoged, der som socialkonsulent, er med til at sørge for at facilitere rammerne, supplerer:

- Klub BOAS kan forene vores unge og voksne, som bruger Klub BOAS, og det er et tilbud, som de kan have svært ved at finde tilsvarende i det offentlige. Jeg ser det meget som en øvebane for de unge. I trygge sociale rammer har de mulighed for at være sammen med andre, som er forskellige fra dem selv, og hvor de også skal forholde sig til de forskellige stemninger, som kan komme frem. De bliver udfordret på, hvordan de agerer, og de har mulighed for at komme og få hjælp til at forstå deres reaktioner, eller blive korigeret,

hvis de oplever, at noget er vanskeligt. Fordi rummet er trygt, tager de tillidsfuldt imod.

Samtidig er det vigtigt for Gitte Ladefoged, at en klub-aften altid har et positivt udfald.

- Er der eksempelvis en, som er trykket, så tager vi den undervejs. Man skal ikke gå trykket herfra.

Niels kom tilbage

45-årige Niels har prøvet andre fællesskaber for unge og voksne med autisme-profil. Han har også prøvet at stoppe i Klub BOAS hos BOAS Mentor, fordi han ikke magtede det sociale i en periode.

- Jeg bildte mig ind, at der var grønnere græs et andet sted, men jeg har måttet erkende, at det ikke er tilfældet, og jeg ved samtidig, at jeg ikke selv formår at skabe relationer. Derfor kom jeg også tilbage til Klub BOAS her, siger Niels.

Og det som tiltaler ham i Klub BOAS på Falkoner Allé, står meget klart.

De neuro-typiske er alle de såkaldte normale. Jer der ikke helt forstår, hvordan verden hænger sammen. Her hos os kan du få lov at være nørdet, for eksempel i en musikquiz.

Adam Meile

- Her er rammer og struktur, og det gør mig tryk. Man kan føre en samtale, hvor der er god kommunikation, og alle får lov til at komme til orde.

Ordene fra Niels får lov at stå som de sidste fra snakken i sofaen. Socialkonsulent Caroline Henriques kalder til spisning. I dag står den på et aftenmåltid inspireret fra det mexicanske køkken med pandekager med stegt kylling, et væld af grøntsager, den berømte guacamole, salsa og ekstra chili til dem, som vil have stærk smag.

Socialkonsulent Caroline Henriques præsenterer maden og fortæller for overblikkets skyld, at der er de samme skåle med tilbehør i hver ende af bordet.

Og en sådan bemærkning kunne hun sikkert være sluppet afsted med i et selskab af neurotypiske. Men ikke i Klub BOAS, hvor der på et splitsekund er foretaget en skåle-scanning.

- Der er kun en agurkeskål, konstateres det i den ene ende af bordet. Igen grines der. Når måltidet er spist, står den på samtaleforedrag, og her vil der både blive snakket og lyttet med alvor og nysgerighed...

Flere unge i artiklen optræder med andet navn, da de ønsker at være anonyme. Deres rigtige navne er redaktionen bekendt.

Klub BOAS

Om Klub BOAS

Klub BOAS er et klubtilbud målrettet unge og voksne med Autisme Spektrum Forstyrrelser, ADHD og andre psykosociale problemstillinger. Klubben er en del af tilbuddet hos BOAS Mentor på Frederiksberg, som skaber socialpædagogiske udviklingsforløb for unge voksne med Autisme Spektrum Forstyrrelser. I Klub BOAS, som har fast klubaften hver onsdag, har de unge voksne mulighed for at udvikle deres sociale kompetencer i et trygt fællesskab. Klubben er både for unge indskrevet i BOAS Mentor, tidligere indskrevne og andre unge og voksne, som bevilges tilbuddet af deres hjemkommune.

DEN SOCIALE UDVIKLINGSFOND

Involverende og dokumenterede udviklingsforløb

- 27 selvstyrende afdelinger fordelt over hele landet.
- 300 specialiserede og fagligt velfunderede ansatte.
- Mere end 25 års erfaring med skræddersyede socialpædagogiske løsninger.

Læs mere på:
www.suf.dk

SUF MAGASINET

– et gratis magasin med fokus på individuelle socialpædagogiske løsninger

SUF Magasinet giver dig et fagligt indblik i Den Sociale Udviklingsfonds arbejde. Vi sætter ord og billeder på de mennesker, der får gavn af vores skræddersyede løsninger. Og vi giver dig interviews og baggrund med de bedste eksperter inden for det socialpædagogiske område.

Send en mail med navn og adresse til magasin@suf.dk, så modtager du magasinet kvit og frit med posten.

DEN SOCIALE UDVIKLINGSFOND